

Biblioteca Centrală
Regioasă
Muzeele

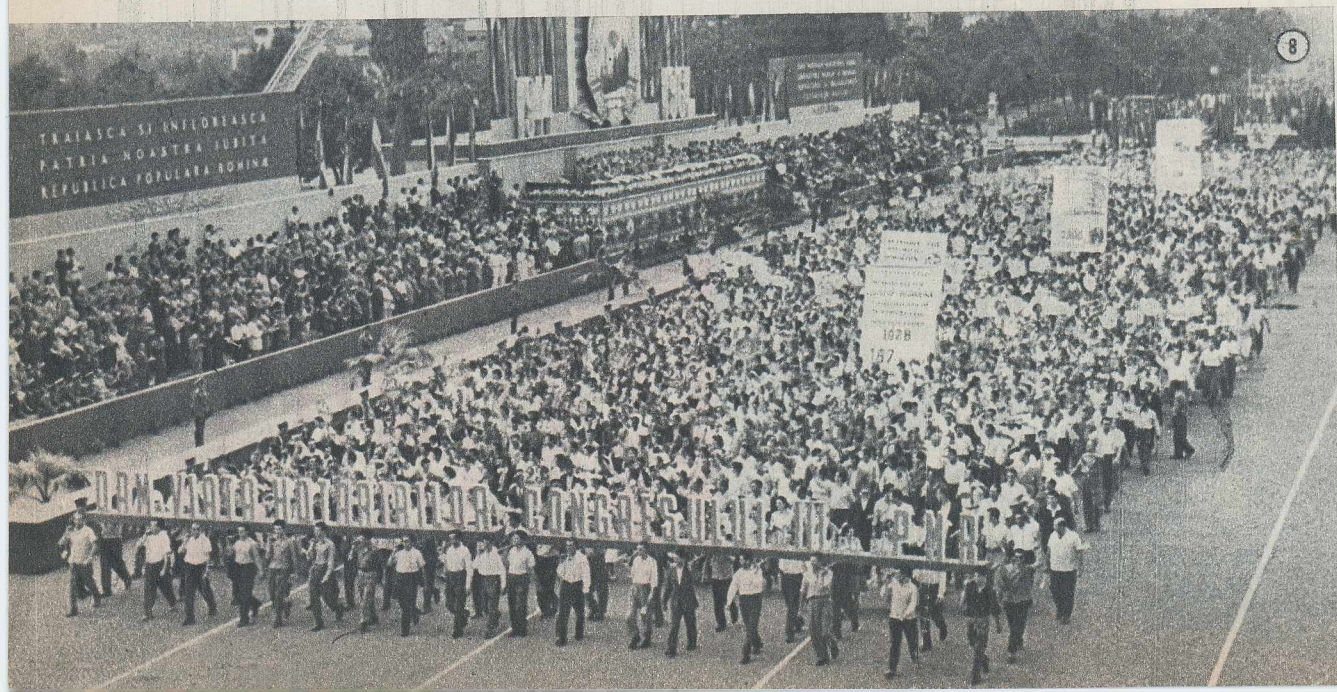
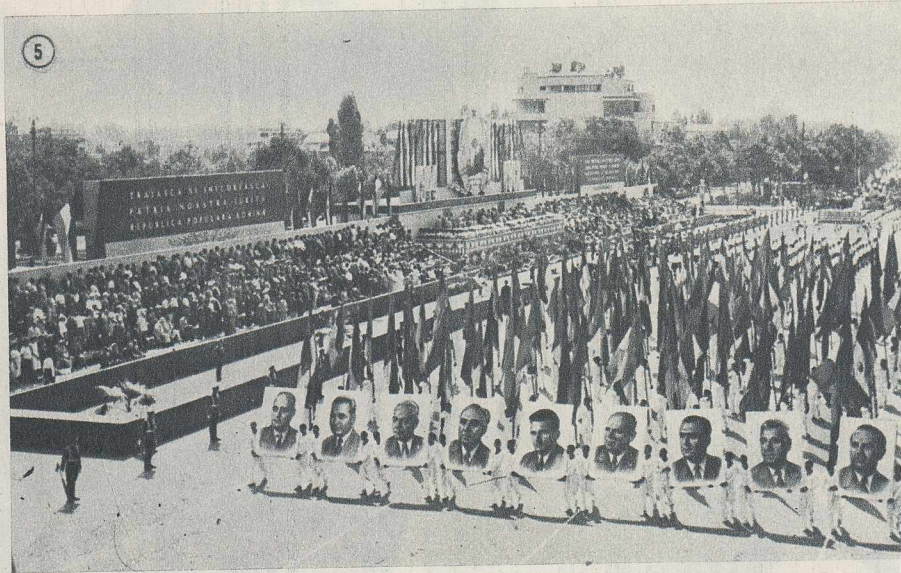

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 34 (326) - 26 august 1961

LA MAREA NOASTRA

SARBĂTOARE

Imagini de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală

1) Cu flori în obraji, cu flori în mâini, trec pionierii cântând: "Mulțumim din inimă partidului!" 2) Trec platformele purtătoare de banchete antifasciste. 3) Tribuna centrală în timpul parăzii militare și demonstrației oamenilor muncii din Capitală. 4) Numeroase colective de muncă au venit la demonstrație cu care alegorice prin care au revizuit istoricele zboruri cosmice ale cosmonauților sovietici Gagarin și Titov. 5) Oamenii muncii manifestă unitatea de nezdruclinat din partea partid, guvern și popor. 6) Demonstrează sportivii. 7) Colectivul școlii din regiune au manifestat pentru viața lor nouă, îmbelșugată. 8) Oamenii muncii raportează partidului și guvernului asupra felului în care dau viață hotărârilor celui de-al III-lea Congres al P.M.R. Cântec, joc, voie bună... 10) Până-n firziul nopții s-a cântat și s-a dansat pe estradele ridicate în piețele și în parcurile bucureștene.

COMPARAȚII...

de Gordon SCHAFFER

La București s-au desfășurat timp de 5 zile lucrările Seminarului internațional al redactorilor presei studențești, la care au luat parte reprezentanți a peste 60 de organizații și publicații ale tineretului universitar din mai mult de 50 de țări din Europa, Africa, America și Asia. În fotografie: un aspect din sala în timpul lucrărilor.

Vestea publicării proiectului de Program al P.C.U.S., sosită la Londra în timp ce aci era deschisă Expoziția industrială sovietică, a stîrnit un interes mai viu ca oricînd. Declarația reprezentantului uneia din firmele care difuzează literatură despre Uniunea Sovietică precum că cererile de cărți și reviste sovietice au crescut în ultima vreme de peste 20 de ori este semnificativă în această privință.

La fel de semnificative sînt și discuțiile duminicale din Hyde Park, inițiate de diferite organizații și consacrate acum, în marea lor majoritate, politicii Uniunii Sovietice, felului în care în această țară se va ajunge la desființarea chiriiilor, la gratuitatea transporturilor etc., și alte dis-

cuții în legătură cu obiectivele Programului construirii comunismului.

Pentru englezi, în special pentru cei care locuiesc în marile orașe, chiriile au ajuns un subiect foarte delicat, căci guvernul conservator a înlăturat toate stavilele din calea majorării necontenite a chiriilor. Multe familii sînt acum nevoite să aloce peste 25% din veniturile lor numai pentru a achita costul chiriilor. Așa se explică de ce unul din oratorii din Hyde Park care sublinia: „vedeți, acolo la ei nu sînt proprietari și nici speculanți de case și pămînturi...” a fost salutat cu ropole de aplauze.

Conținutul proiectului de Program al P.C.U.S. a fost cunoscut la Londra tocmai în momentul în care guvernul britanic sporea impozitele indirecte asupra aproape tuturor articolelor de consum, anunșindu-se totodată că autoritățile guvernamentale britanice — și după ele cercurile patronale — vor refuza să acorde sporirea salariilor, chiar dacă costul vieții va crește. Iată de ce acest important document sovietic a oferit o dată în plus englezului de rînd prilejul să-și dea seama de deosebirea dintre o societate care controlează economia și poate planifica progresele sociale și o societate a cărei politică duce la scăderea nivelului de trai al populației, așa cum e situația în Marea Britanie.

Comentarii presei burgheze, ai radioului și televiziunii, angajați în războiul rece, s-au străduit să minimalizeze uriașele obiective cuprinse în proiectul de Program. Este interesant de remarcat însă că nu s-a făcut totuși nici o încercare de a se sugera că aceste obiective nu vor fi atinse. Dacă ne amintim de „proccirile” din urmă cu 30-40 de ani, ne putem da seama că, în orice caz, capitaliștii au învățat că poporul sovietic, sub conducerea Partidului Comunist, obține totdeauna ceea ce își propune.

În momentul de față sînt deschise în centrul Londrei două expoziții. Una dintre acestea este expoziția „Lumea fără războaie”, pentru care Comitetul britanic pentru apărarea păcii a cîștigat Medalia de aur a Consiliului Mondial al Păcii și care înfățișează progresele nelimitate pe care le-ar putea realiza omenirea dacă cheltuielile pentru înarmare ar fi îndreptate spre îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor. Cealaltă — închinată luptei împotriva sărăciei — arată cum sute de milioane de oameni din Asia, Africa și America Latină sînt sortii pieirii din cauza foametei și a bolilor.

Înăvălmintele care se desprind din cele două expoziții sînt bine înțelese aici. Mulți englezi își dau seama mai mult ca oricînd de mesajul profund uman al noului plan pe care-l cuprinde proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Londra, august 1961

După opt ani de detențiune și alți cîțiva ani de deportare, Jomo Kenyatta conducător al luptei poporului Kenyei pentru libertate și independență, s-a întors la Nairobi — capitala țării — unde i s-a făcut o primire entuziastă de către populație.

În urma recentelor catastrofe miniere, la Merlebach (Franța) au avut loc o serie de greve și mari demonstrații ale minerilor prin care aceștia au cerut luarea de măsuri de protecție a muncii și mărirea salariilor.

Englezilor li se impun chiriile mari și în continuă creștere. Iar ori de cîte ori oamenii muncii nu pot să le plătească, proprietarii îi aruncă pur și simplu în stradă. Fotografia înfățișează o demonstrație a locatarilor din Royal Mint Square (în cartierul londonez Stepney), prilejuită de vizita făcută aci de ministrul englez al Locuințelor. El a fost întâmpinat cu pancarte pe care scria: „Oprîți evacuările în Royal Mint Sq”. „Legea dv. a chiriilor provoacă evacuări și mizerie”.

MICUL COMENTAR ACADELE PENTRU AFRICA

de Florica ȘELMARU

Nu de mult, „Associated Press” transmitea pe tonul solemnității înduioșate următoarea știre: autoritățile competente au luat hotărîrea ca o navă a flotei militare a S.U.A., contratorpilorul „Forrest Sherman”, avînd la bord... 10.000 acadele, să efectueze o călătorie al cărei itinerar se compune din vizitarea a douăzeci de porturi africane. „În fiecare port — se emoționa cu anticipație agenția — băștinaișii vor fi invitați pe bordul navei și fiecarei copil i se va da cîte o acadea, pînă la terminarea acestora. Această vizită a unei nave de război este o parte a programului american «de la popor la popor» menit să învingă comunismul fără o singură împușcătură”.

Rețin atenția cîteva amănunte:

Mai întîi, faptul că, în concepția organizatorilor croazierei cu cofeturi a lui „Forrest Sherman”, relațiile „de la popor la popor” se întretîin cu ajutorul navelor de război. Dar aceasta nu e chiar o noutate. Încă din veacul trecut, bastimentele militare ale S.U.A. au desfășurat o susținută activitate, mai întîi pentru

ca să statornicească, apoi ca să consolideze relațiile (de la ocupant la ocupat) dintre marea republică federală din nordul continentului și, de pildă, popoarele din regiunea Mării Caraibilor. În timpul nostru, după cum se știe, această activitate continuă — în plus, flotele a 6-a și a 7-a americane, de pildă, veghează atent asupra relațiilor dintre monopolurile din S.U.A., de o parte, și bogățiile țărilor situate în zonele în care aceste flote „operează”.

Noutatea constă în încărcătura de acadele. E o dovadă incontestabilă a superiorității neo-colonialismului asupra colonialismului clasic. Acesta, în împrejurări înrudite, recurgea la alcool — or, știut este că alcoolul îmbată, degradează pe om și dăunează sănătății. Pe cînd acadelele — ce poate fi mai nevinnovat decît acadelele? În cel mai rău caz, consumatorii se pot alege cu un ușor deranjament stomacal... Iar strategii ofensivei cu zaharicale speră probabil că, adaptînd astfel la nevoile lor metodele dresorilor

de animale, vor reuși să creeze populațiile africane un fel de reflex condiționat datorită căruia, ori de cîte ori vor vedea apropiindu-se de coastele lor un vas de război cu tunuri în bătaie, să-și spună vesele: a venit automatul de distribuit cofeturi!

După cum declară sursele autorizate, efortul de gîndire și ingeniozitate al forurilor competente care au elaborat programul „de la popor la popor” își propune „să învingă comunismul fără nici o împușcătură”. Întrecere pașnică, deci... Operația „acadea” păcătuiește însă grav prin megalomanie și prin considerabilul dispreț pe care-l exprimă pentru popoarele pe care „Forrest Sherman” urmează să le viziteze. Țările socialiste acordă tinerelor state africane un sprijin masiv și multilateral — de la construcția de mari unități energetice și industriale, la amenajarea de spitale-model și organizarea luptei anti-epidemic; de la formarea de specialiști, la sprijinirea consecventă pe plan internațional a luptei acestor state pentru apărarea și consolidarea independenței lor recente cucerite. Se găsesc însă în cercurile de răspundere de la Washington persoane care pot gîndi cu seriozitate că simpatia pe care această prietenie leală, consecventă și eficientă a țărilor socialiste o inspiră popoarelor africane poate fi contracarată prin... distribuții de cofeturi „made in U.S.A.”. Tocmai acesta este efectul megalomaniei — și megalomania este rău sfătuitoare după cum ar fi avut de altfel destule prilejuri să convingă specialiștii diplomației și militari ai S.U.A.

"DANGER"

pe coastele
Wales-ului

de Radu ȚULESCU

emnele batalionului 84 de tancuri al armatei vest-germane. Pe fiecare mașină, un balaur gata să scuipe foc și să înghită vieți omenești. Simbolul e foarte grăitor...

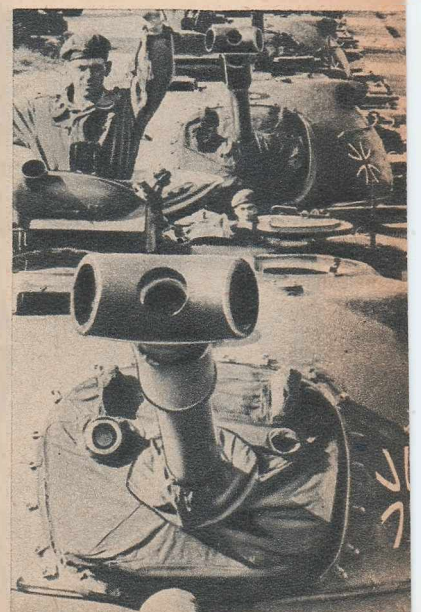

În sudul Angliei, în Wales, cerul e ca de obicei senin, în acest sfârșit de vară. În zilele de lucru, minerii (cei care au de lucru, firește...) așteaptă cu nerăbdare să iasă la lumina soarelui. Duminică, unii dintre oamenii de aici se îmbracă cu hainele lor cele mai bune și se duc la biserică... Și, totuși, o neliniște plutește în zarea albastră, pătrunde în predicile duminicale, înăsprește fețele și așa brăzdate de cute ale muncitorilor. Pe unele ziduri, la unele răscruci, au apărut anunțuri în fruntea cărora e scris cu litere mari un cuvânt care-i oprește pe toți: „Danger!” — „Pericol!”. Oamenii citesc, unora nu le vine să creadă, alții scapă cite o înjurătură printre dinți (englezul flegmatic, imperturbabil la orice, e totuși o legendă!), alții pleacă mai departe cu o mutră îngindurat-ironică. Ei se gândesc că viața în Anglia contemporană e plină de paradoxuri care l-ar face să pălească de invidie chiar și pe Oscar Wilde. Cîți dintre cei care trec acum pe stradă n-au luptat, în urmă cu 20 de ani, cu arma în mînă, pentru ca nici un soldat german să nu debarce pe insulele britanice? Și iată că ceea ce n-au reușit atunci cei din Wehrmacht, reușesc astăzi cei din Bundeswehr. E drept că, de astă dată, pentru debarcarea în Anglia, soldații vest-germani nu trebuie să dea nici o luptă. Ei vin ca invitați ai guvernului majestății sale, cu intenția de a efectua, în timp de pace, trageri și exerciții militare în acele locuri în care poporul englez, dovedindu-se a fi prea puțin... ospitalier, nu le-a permis să pătrundă în anii celui de-al doilea război mondial...

CARNAVALUL DE LA PEMBROKE

Pînă acum, la Pembroke, numai cei care fuseseră pe front avuseseră prilejul să vadă un soldat german în carne și oase și încă im-

Mulți englezi se vor întreba: „De ce am oprit cu piepturile noastre debarcarea tancurilor germane în timpul războiului, de vreme ce ele sosesc azi victorioase pe pămîntul nostru?”

brăcat în uniformă prevăzută cu toate semnele distinctive. Și iată că, într-o dimineață, pașnicii locuitori din Pembroke au avut ocazia să vadă un autentic soldat german bocănind cu cizmele pe caldarîmul din centrul orașului, într-un fel care răscolea mințile oamenilor... Căci memoria nu e, cum spune Mark Twain, numai cea cu care uităm, ci și cea cu care ținem minte. Și, alături de întreaga Anglie, cei din Pembroke țin minte totul: Londra și Coventryul în flăcări în urma raidurilor hitleriste, plicurile cu chenare negre care soseau în locul băieților așteptați să se întoarcă de pe front, planurile demente de expansiune ale „marelui Reich“.

...Iar acum, iată-l pe acest emisar al noilor revanșarzi de la Bonn plimbându-se liniștit prin Pembroke. Liniștit? Nu tocmai, căci un englez se întoarce mînios, apoi încă unul și încă unul... Prin văzduh șuieră o pia-

tră, apoi încă una, și încă una... Soldatul o ia la fugă, dar cercul se strînge în jurul lui. Atunci, spre marea surprindere a întregului Pembroke, soldatul începe să lepede una câte una hainele și însemnele militare și, în cea mai pură engleză posibilă, îi roagă pe cei revoltați să nu lovească pe un concetățean de-al lor.

De ce a fost nevoie de acest carnaval matinal? Englezul îmbrăcat în uniforma Bundeswehrului n-a făcut decît să joace rolul de cobai, cu ajutorul căruia autoritățile au studiat reacția localnicilor față de apropiata sosire a 600 de autentici soldați vest-germani, călare pe tancurile respective...

Dacă ar fi să țină seama de rezultatele experienței, guvernul englez ar fi trebuit, fără îndoială, să revoce de urgență invitația făcută. Căci, după întîmplarea de la Pembroke, s-au adunat într-un timp record peste 10.000 de

semnături pe o petiție cerînd primului ministru să nu admită staționarea trupelor vest-germane în Wales. Ziarele au adus aminte conducătorilor englezi de Jemima Nicholas, fata care încă în secolul al XVIII-lea a respins singură o bandă de invadatori străini, mînuind cu strășnicie o furcă. Jemima doarme de mult în pămîntul strămoșesc, dar furcile — și mai ales ura față de invadatori — n-au dispărut din Anglia...

PENTRU 20 MILIOANE DE LIRE...

Să ne închipuim o clipă că ne aflăm în Camera Comunelor din Londra. Zidurile încă mai poartă urmele bombardamentelor; dacă lipești urechea de aceste ziduri, poți auzi ci-frele comunicate aici de ministrul securității interne, Herbert Morrison, la sfîrșitul războiului: raidurile aeriene au costat Anglia peste 60.000 de vieți omenești și au schilodit alți peste 80.000 de oameni din rîndurile populației civile.

Dar războiul nu s-a mărginit numai la atît. În cei 6 ani de război — 1939-1945 — au căzut în total 400.000 de soldați englezi. Și aceste cifre au fost citate în Camera Comunelor. Cine a uitat acești ani? Și iată că în aceeași Cameră a Comunelor, ministrul de război al Angliei, Watkinson, e gata să tragă cu buretele peste toți cei 6 ani, pentru a obține 3 săptămîni, doar 3 săptămîni („inițial”, cum se exprimă atît de diplomatic ministrul...) pentru un batalion de tancuri al Bundeswehrului...

La Londra, ziarul „Daily Herald” constată cu destulă amărăciune: „Toamna aceasta armata vest-germană va reuși ceea ce n-a reușit în cursul a două războaie purtate în secolul acesta — să pună piciorul pe teritoriul britanic”. Și întrebă cu reproș: „De ce s-a adoptat în Anglia o măsură atît de neplăcută pentru englezi?”

Nu știe oare comentatorul de la „Daily Herald” că armata constituie o afacere tot atît de bună în timp de pace ca și în timp de război? E cunoscut faptul că, în cursul primului război mondial, cei de la concernul german de armament „Krupp” au colaborat cu cei de la concernul englez „Vickers” în așa fel încît soldații englezi au căzut secerăți atît de gloanțele inamicului Krupp, cît și de cele ale lui Vickers...

Cine nu știe astăzi că „solidaritatea” N.A.T.O. este dictată nu numai de comunitatea planurilor agresive, ci și de cele mai autentice simțăminte negustorești? Anglia s-a declarat de acord să primească pe teritoriul ei, pentru manevre („inițial”), 600 de soldați vest-germani. Dar asta nu s-a întîmplat decît după ce s-a anunțat că Germania occidentală este de acord să cumpere din Anglia armament în valoare de 20 de milioane de lire sterline...

Așadar Anglia concesionează Germaniei occidentale, în schimbul a 20 de milioane lire, o parte a teritoriului său. Și vinde (după expresia unui ziar britanic) memoria celor 400.000 de englezi căzuți pe front în războiul împotriva fascismului. Ceea ce revine la aproximativ 50 de lire pentru fiecare viață englezească jertfită...

DOUĂ ÎNȚELESURI ALE ACELUIAȘI CUVÎNT

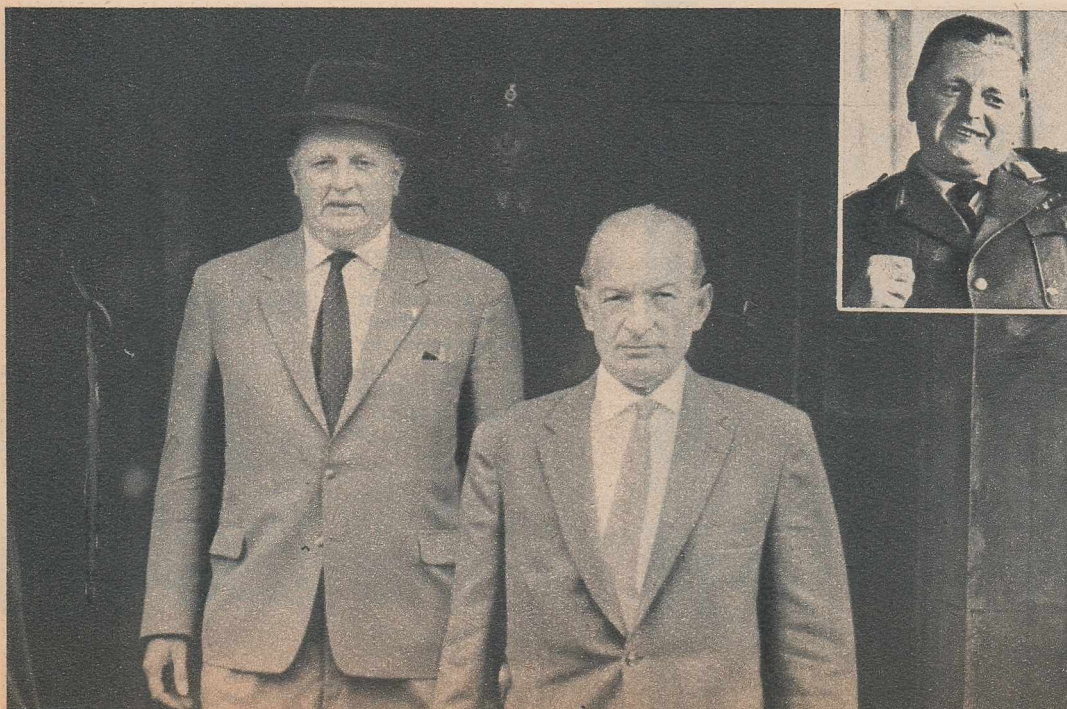
Ca toate popoarele, englezii au cultul celor căzuți. Ei se gîndesc însă astăzi — cum e și firesc — nu numai la cei care au murit, ci mai mult la cei care trebuie să trăiască. Cînd D. Francis, conducător al Sindicatului național al minerilor, a declarat că minerii din Wales vor lupta împotriva sosirii soldaților vest-germani în Anglia, el s-a gîndit că viitorul minerilor este de-a dreptul amenințat. Primejdia vine din faptul că această primă invazie nu are alt scop decît acela de a deschide drumul spre transformarea Angliei într-o bază militară a Germaniei occidentale.

Cînd locuitorii din orașul Swansea au organizat o demonstrație, ei au purtat pancarte pe

Tanchiștii vest-germani învață geografia Marii Britanii și cele mai uzuale cuvinte engleze de care au nevoie: soldat, armă, tun, navă... Fotografia datează din 1941? Nu, din 1961!

Doi onorabili gentlemen, îmbrăcați în civil, conduși protocolar, părăsesc, pe ușa de onoare, sediul Ministerului de Război al Angliei, unde au purtat tratative. Cîrînd ei se vor întoarce îmbrăcați în uniforme militare și vor comanda într-un mod prea puțin protocolar batalionul de tancuri ce urmează să debarce în Anglia. Unul dintre onorabilii domni (fotografia din dreapta) nu e altul decît joviul comandant al batalionului 84 — colonelul Karl von Kleist. Celălalt domn e colonelul Fischel din Ministerul de Război de la Bonn...

„Nu vindeți Wales-ul lui Krupp, Adenauer, Speidel, Heusinger”. „Pace, nu trupe germane în Wales”. Cu aceste lozinci demonstrează, pe străzile orașului lor, locuitorii din Swansea, în semn de protest împotriva hotărârii guvernului englez de a permite trupelor Bundeswehrului să folosească terenuri de instrucție în Țara Galilor.

care scria: „Pe pământul nostru nu e loc pentru generalii naștiți care plănuiesc un nou război”. Căci cine se îndoieste că generalii vest-germani debarcă pe pământ britanic cu gândul să-i trimită pe tinerii englezi la moarte pe pământuri străine?

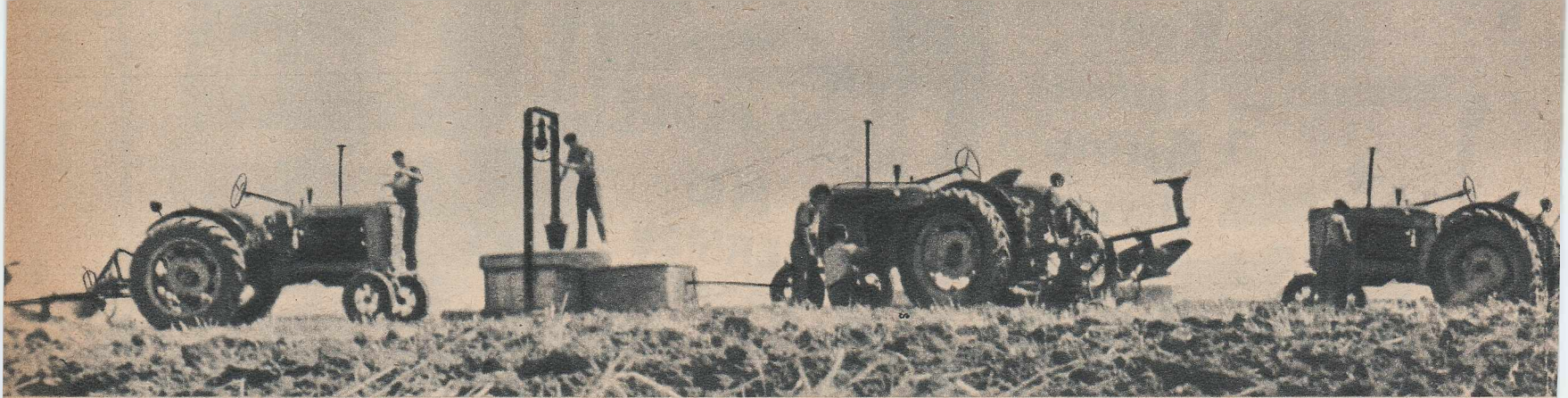
Cînd deputatul laburist Sydney Silverman a criticat în Camera Comunelor planul de debarcare a tancurilor germane în Anglia, el s-a gândit la răspunderea pe care o are față de alegătorii săi. Căci cine se îndoieste că guvernul englez subordonează această răspundere planurilor revanșarde, elaborate la Bonn?

Unii adepți ai guvernului au mers cu cinismul atît de departe, încît au speculat pînă și faptul că Wales — regiunea în care sînt cantonați soldații vest-germani — este un loc al șomajului de masă (aici media celor care n-au de lucru întrece de șase ori media națională). În fața șomerilor este fluturată iluzia că sosirea trupelor vest-germane le-ar putea oferi de lucru. Iată ce argumente sînt folosite pentru liniștirea oamenilor. Generalii vest-germani sînt înfățișați ca niște unchi bogați și buni, care vin în Anglia cu brațele încărcate cu daruri. Dar auzind cuvîntul „gift”, cetățenii Marii Britanii știu bine că numai în englezește el înseamnă „cadou”. În germană cuvîntul înseamnă „otrăvă”. Ceea ce și explică inscripția „Danger” — „Pericol”, care poate fi întîlnită din ce în ce mai des în aceste zile pe zidurile orașelor și la răscrucele drumurilor din Anglia.

Primul ministru al Angliei, Macmillan, trece în revistă, la Bonn, alături de cancelarul Adenauer, un batalion vest-german. De ce o fi zîmbind ofițerul din spate? El se gîndește poate la faptul că, conform unei legi votate în Camera Comunelor, trupele vest-germane staționate în Anglia nu vor fi supuse jurisdicției britanice. Acum 20 de ani, cînd se pregăteau să invadeze Anglia, nici ofițerii germani nu visau la altceva...

simfonia mecanică

...Nu se-ndurase nici un nor să se destrame deasupra pământului Țigăneștilor. De la Alexandria și pînă la Zimnicea, împietrise chiar și cernoziomul. Ce să mai vorbim de țelina îndărătnică de pe marginea drumului ăsta!

Și totuși, sub sulile necruțătoare ale soarelui nămiezii, o femeie își îndemna boii. Cuțitul plugului tăia scîrțîind nu brazde, ci adevărați bolovani cenușii de pământ, adăpost iluzoriu viitoarei semințe. După cîteva asemenea opinteli, un bou se-mpiedică și căzu. Alergînd să-l ridice, femeia îmbrățișă la rîndul ei țelina. Bulgării mari păreau niște pumni cu care natura ingenunchease laolaltă și om și vită, de povară.

În cădere, femeia s-a lovit la mîna dreaptă.

Peste un timp, mîna aceasta avea să-nflorească o semnătură pe cererea de înscriere în gospodăria colectivă...

...cînd în comuna Țigănești din raionul Alexandria s-au născut gospodăriile colective „8 Martie” și „24 Ianuarie”.

Sîngele kilowaților

Desigur, și mîna acestei femei a săpat la fundația construcțiilor care au început să se ridice din pământ ca porumbul după ploaie și continuă să se multiplice, armonizînd cu belșug de alb și roșu paleta năpădită de verdele impetuos al peisajului.

— Aici e sediul gospodăriei „8 Martie”. Dincolo, peste șanț, sînt „cuscrii” noștri: cei de la „24 Ianuarie”.

Președintele Ion Stoenică arată zîmbind puntea de un pas, care duce la vecini:

— Iată și „podul prieteniei”!

De aici, de pe pod, ai impresia că șanțul simbolic trasat e o axă de simetrie și mai simbolică: pe aceeași linie, de o parte și de alta, un număr egal de clădiri cu siluetă aidoma. Mai în spate, același număr de noi grajduri în construcție. Doar noua basculă de la „8 Martie” n-are corespondent încă în partea cealaltă (va avea totuși peste cîteva săptămîni!). Vicepreședintele de la „24 Ianuarie”, Gheorghe F. Duminiță, îmi șoptește însă un „secret” care va constitui „represaliile”:

— Noi le-o luăm înainte cu electrificarea colectivei: avem un motor căruia-i vom da curînd de lucru.

— Și atunci veți putea cînta „S-a făcut lumină-n sat”!

— Ei, parcă numai de lumină e vorba! Dar prepararea nutrețului? La silozuri, trebuie tocate și porumbul, și floarea-soarelui, și sfecla, care să-ndestuleze vitele pînă-n anul viitor. Mai poți lucra cu tocătoarea de mînă? Cîte ț-ar trebui? Și ce armată de oameni care să le acționeze? Dar mulsul a 142 de vaci? Apeși pe buton și știi că „degetele” mulgătorului ăstuia nu obosesc, chiar dacă ar trece printre ele un rîu de lapte. Ce părere aveți: pătulul cu capacitate de 20 vagoane cereale pe care-l vom construi (fac și vecinii unul la fel!) n-o să-l poată-ncărca, mai bine, elevatorul, decît lopata sau sacul?

— Văd că aveți și acum o moară de uruit cereale, acționată de tractor.

— De ce să plimbi toată ziua, bună ziua, motorul de colo dincolo, prin curtea gospodăriei? Nu-i mai ușor de tras un cablu, decît de plimbat un motor?

— Cum s-ar spune, motorul deși fixat permanent într-un loc, va fi pretutindeni în același timp, ca o inimă care pompează sînge în tot corpul.

— Sînge măsurat în kilowați-ore!...

Dinspre „8 Martie” răzbește fișitul ritmic al trioarelor.

— Pînă la colectivizare, mulți dintre noi vînturam grîul cu lopata. Acum, triorăm și gozurile, pentru a recupera boabele bune.

Intermezzo hidrotehnic

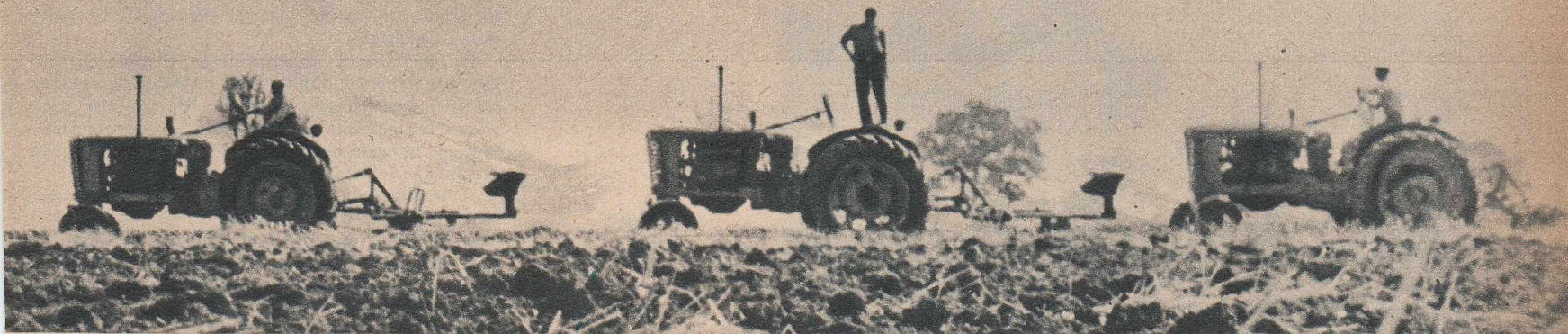
Abia poți răzbate prin rîul de oameni și atelaje de pe drumul spre culturi. Se nivelează șoseaua, se înalță pereții de pământ ai lacului de acumulare folosit la irigarea grădinii de legume care, doar ea, pînă în toamnă, va aduce colectivizilor un milion (Da! Un milion!) de lei beneficiu.

— Numai pe roșii, „8 Martie” a încasat pînă acum 426.000 lei.

În grădină, un nou munte de lăzi încărcate așteaptă să ia drumul piețelor, fiecare ladă adăpostind în rînduri strict simetrice roșii de aceeași dimensiune, sortate cu ajutorul unor inele anume confecționate.

Momentan, apa lacului, născut din izvoarele care se curăță spre a li se mări și mai mult debitul, oglindește siesta gîștelor colective. La anul, undele lui vor fi spintecate și de fulgerul solzilor crapilor, lacul devenind în același timp eleșteu. Pe coastă, la limita dintre cele două gospodării, aceleași izvoare vor alimenta castelul de apă, rod al colaborării constructive dintre vecini. Plecînd de aici

Se adapă sutele de „cai”. ↑

„Bucătăria” animalelor: moara pentru nutreț concentrat. →

de sus, de la castel, apa va îndestula adăpătorile automate din grajduri.

— Se termină cu gălețile cărate de oameni. Uriașa „găleată” a castelului o să verse câtă apă-i trebuie animalului, de câte ori acesta va apăsa cu botul clapa adăpătorii.

Unde e Grigorescu?

Pe miriștea înveșmîntată-n verde proaspăt, dintre oile țigăi și merinos nu lipsește nici obișnuitul „semn indicator” al stînei: prietenul urecheat al mioarelor. Cînd credeam că-l voi întîlni și pe ciobănașul lui Grigorescu, unul dintre strănepoții vechiului model trecu pe lîngă clasicul mijloc de locomoție pastorală și, încălecfîndu-și bidiviul pur sînge... „Carpați”, fabricat într-o uzină romînească, se porni să pedaleze virtos către stîna.

— Bicicletelor le-am cam pierdut numărul— zîmbi președintele Stoenică. Îl știu pe-al motocicletelor: deocamdată opt, iar cît privește motoretele, 35 de colectivîști au trecut de mult la... „mecanizare individuală”. Pînă la urmă, o să trebuiască să facem stație de benzină în sat. Stație cu două schimburi! Mîine-poi-

După bătălia treierîșului.

mîine, te pomenești c-o s-ajungem și la... stopuri automate!...

Unde e tradiționala cumpănă a fîntnii din cîmp? A-nlocuit-o scripetele, de loc grigorescian, dar mult mai sprinten. În preajma ciuturii neobosite, o herghelie imensă își așteaptă rîndul la adăpat: sînt caii-putere ai S.M.T.-ului, noile tractoare sosite din uzină abia săptămîina trecută.

— Prin ele, ni s-a dublat parcul mecanic. Le-am făcut rodajul progresiv în greutate, direct pe miriște.

— Cum vă înțelegeți cu tractoriștii?

— Cum altfel, decît bine? Mai ales că sînt colectivîști de-ai noștri, pe care i-am trimis la cursuri și care de acum încolo vor lucra pe pămîntul cunoscut de ei. Salutăm noul sistem al permanentizării brigăzilor trimise de S.M.T.-uri, de care vorbea tovarășul Gheorghie

Gheorghiu-Dej în raportul la recenta plenară a C.C. al P.M.R. — și care a și început să se aplice cu succes.

Prin oceanul de porumb, din care cu batere speriată de aripi se-nalță dropiile, știuleții voinici parcă dau și ei să spună: pe-aci au trecut tractoarele, semănătorile și prăși-torile!

— La asemenea recoltă, știu că o să aveți de furcă serios cu transportul!

— De cînd ne-am cumpărat cîte un autocamion „Steagul roșu”, s-a ușurat mult sarcina atelajelor în amîndouă gospodăriile. Acum așteptăm să ne programeze Brașovul cu cîte încă unul și pe unii, și pe alții.

Pînă să vină „întăririle” de la Brașov, adunînd cu multă răbdare piese dispartate și montîndu-le cu îndemînare, fierarii colectivîști au construit 9 originale care. Remor-

← Vecinătatea celor două gospodării are și unele... implicații pe care le menționăm doar cu această fotografie.

cate de tractoare, aceste „vagoane” sui-generis transportă într-o zi cât s-ar căra cu boii într-o săptămână.

Hotărît: într-un viitor ce se și întrevede boulenii lui Grigorescu nu-și vor mai purta pașii decât pe nemuritoarele drumuri din pînzele maestrului!...

Noua partitură

Femeia luptîndu-se cîndva cu vitregia țelinei poate era azi printre cele care, cu ajutorul micilor prese simple dar practice, modelau cărămizi.

În anul acesta, cuptoarele celor două colective au rumenit 850.000 de bucăți din aceste „pîini” ale constructorilor. Parte din ele și-au luat locul în zidurile construcțiilor ajunse la acoperiș. Altele vor da făptură grupului de ateliere.

— Parcă ne-am fi putut mulțumi doar cu niște potcovării? În curînd, ce să mai potcovim? Caii... putere? De ce să fim nevoiți să alergăm la Alexandria pentru orice lucrare mecanică, atîta vreme cît ne putem noi înșine amenașa ateliere cu profil mai complex?

...Departate, pe o coastă-nveșmintată-n verde proaspăt din raionul Alexandria, mioarele pasc cu același calm idilic de veacuri.

Dar modulațiile cavalului din „Simfonia pastorală” nu mi-au ajuns la urechi. Le-au luat locul vigoaroasa chemare a claxoanelor „Steagul roșu” și cîntecul de bondar al tractoarelor, măsuri înscrise într-o nouă partitură, pe care un muzician al timpului nostru ar putea-o intitula: „Simfonia mecanică”...

Vezi rezultatele semănatului mecanic?

Lucian DUMITRESCU
Fotografii de A. MIHAILOPOL

O ÎNTÎLNIRE NEOBIȘNUITĂ ȘI O LADĂ CU ZESTRE BUCLUCAȘĂ

„ÎNTÎLNIREA”

O mașină gonește pe șoseaua străjuită de munți. Când se apropie, distingem emblema studioului cinematografic „București”, iar înăuntru, chipuri cunoscute printre care Gr. Vasiliu-Birlic, Alex. Giugaru, Al. Lungu. Interpretii unui nou scurt-metraj regizat de Aurel Miheles își întâlnesc astăzi eroii din viață. Dar de data aceasta nu după realizarea filmului, pentru a le afla părerile, ci înainte, spre a le cunoaște munca. Realizatorii au avut o idee originală: să surprindă pe peliculă instantaneul interesant vizite. Gazde și oaspeți evoluează astfel în fața aparatului, cu numele lor reale, într-un spațiu înscris concret pe harta țării: Bod, regiunea Brașov. Acțiunea se desfășoară în ambianța naturală a timpului ori în casele noi ale colectivităților. Pe baza scenariului semnat de Al. Strachină și A. Miheles, filmul s-a îmbogățit cu situații noi, create în timpul filmării, cu spontaneitatea, firescul comportării colectivităților în împrejurări care le sînt familiare și cu umorul izvorit din contactul cetățenilor cu specificul muncii agricole. Birlic devine pentru câteva zile mulgător. Hotărît să lucreze după cea mai înaintată metodă, actorul își va aduce din București un aparat special, cu plini și etichete. Dar inventivitatea sa tehnică se dovedește curînd depășită: o rețea de tuburi străvezii traversează grajdul — astăzi modern laborator — în care se captează electric spumoase riuri de lapte. Pliniile nu vor mai sluji acum decît drept ochean cu care orășeanul va explora admirativ această nouă privești.

O scurtă întîlnire peste care — din discreție — aparatul de filmat trece repede: Birlic și... Romeo, taurul vestit al gospodăriei. Schimb fugar, dar furtunos, de „amabilități” reciproce... Alexandru Lungu ține să-și ia brevetul de conducător auto pe tarlaua gospodăriei.

Giugaru își urmărește pas cu pas „modelul” — președintele gospodăriei „Horia, Cloșca și Crișan”. „Oare în ce constă concretul acestei munci de conducere?” — se întreabă la început actorul, obișnuit cu exactitatea programului său de emisiuni, filmări și repetiții. O va afla de-a lungul unei singure zile, la sfîrșitul căreia oaspeții se va simți făcînd parte din colectivul care-i

„Drum nou” — acesta este titlul unui nou film al studioului „București”, alcătuit din două schițe cinematografice. Realizate pe baza a două scenarii diferite, de către doi regizori diferiți (Aurel Miheles și Francisc Munteanu), ele aduc amîndouă pe ecran imagini din realitățile actuale ale satului nostru, ale gospodăriilor colective în luptă pentru consolidarea lor economico-organizatorică.

solicită decizii, răspunsuri. Obosit, el va cunoaște volumul și mai ales răspunderile ce stau pe umerii inginerului-președinte.

Tinăra actriță Marietta Lissay de la Teatrul de Stat din Sibiu a venit la crescătoria de păsări înarmată cu un manual teoretic. Dar tot consultîndu-l, e cît p-aci să rățească un nădrăvan boboc de rață, fugar și jucăuș. Împietirea caracterului strict documentar cu cel artistic, sulta peripețiilor amuzante concepute în scenariu dau comediei „Întîlnirea” o notă de inedit, de prospețime.

„LADA CU ZESTRE”

Cîndva, lada cu zestre a constituit obiectul unei aprinse dispute. Părinții — plini de prejudecăți — refuzaseră să-și mărite fata cu un colectivist din alt sat.

Se pare că întîlnirea nu l-a bucurat deopotrivă pe artistul popularul Gr. Vasiliu-Birlic și pe... Romeo (foto 1 și 2).

Un scurt moment de odihnă, după o zi agitată: artistul emerit Al. Giugaru și președintele gospodăriei agricole colective din Bod, Mihai Bejan (foto 3).

Se filmează pe malul Olutului. Regizorul Aurel Miheles dînd indicații actriței Marietta Lissay și operatorului Gh. Cristea (foto 4).

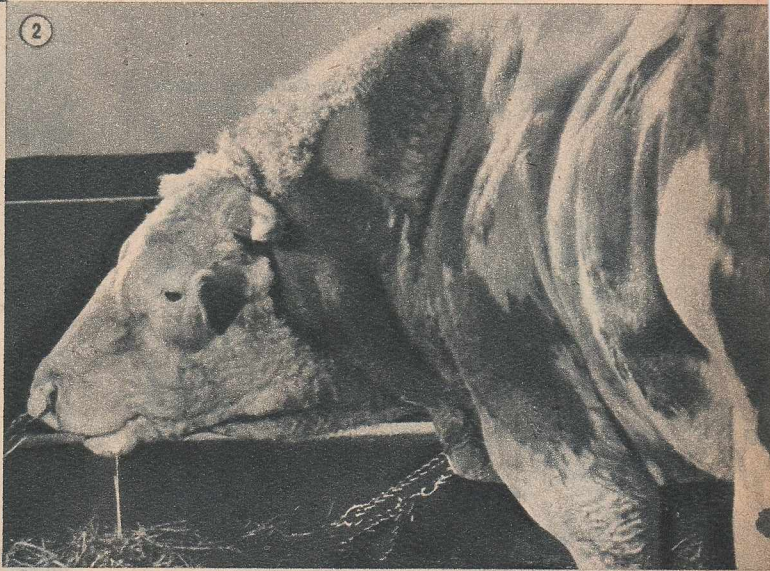
ioșam de soarta copiilor noștri...

Pe calea unei povestiri cinematografice simple, pigmentate cu cîteva qui-pro-quo-uri amuzante (poetul venit în documentare e confundat cu noul inginer agronom, întrucît duce cu sine întreaga colecție de cărți „vegetale” de la „Iarbă rea” la „Rădăcinile sînt amare”), scurt-metrajul românesc „Lada cu zestre” oferă spectatorului un tablou autentic al noului sat socialist.

Imaginea — realizată în ambianța reală a gospodăriei milionare din Biled, regiunea Banat — aparține operatorului Vasile Oglîndă. Muzica e semnată de H. Mălineanu, iar Anasztasia Anghel a secundat munca scenariștilor și regizorului Francisc Munteanu. În rolurile principale îi vom întîlni pe Titus Lapteș și pe Alexandru Ternovici; în același timp, vom remarca — pentru prima oară pe ecran — pe doi reputați actori ai scenei arădene: Elena Bodi și Nicolae Antoniu.

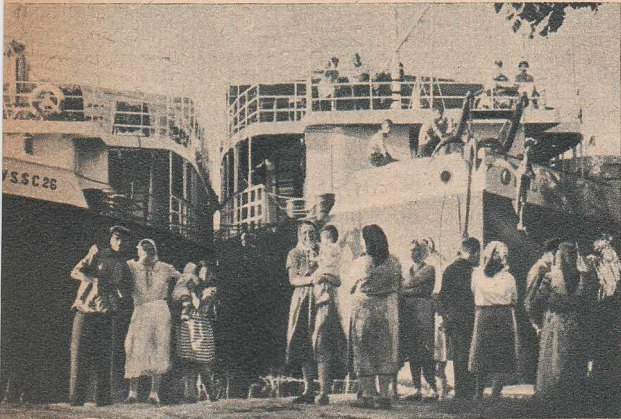
Figurația e rezolvată cu... resurse locale: colectivității din Biled și împrejurimi și-au dat concursul cu însușire pentru realizarea acestui document al realității noastre noi.

Alice MĂNOIU

O

SĂPTĂMÎNĂ PE

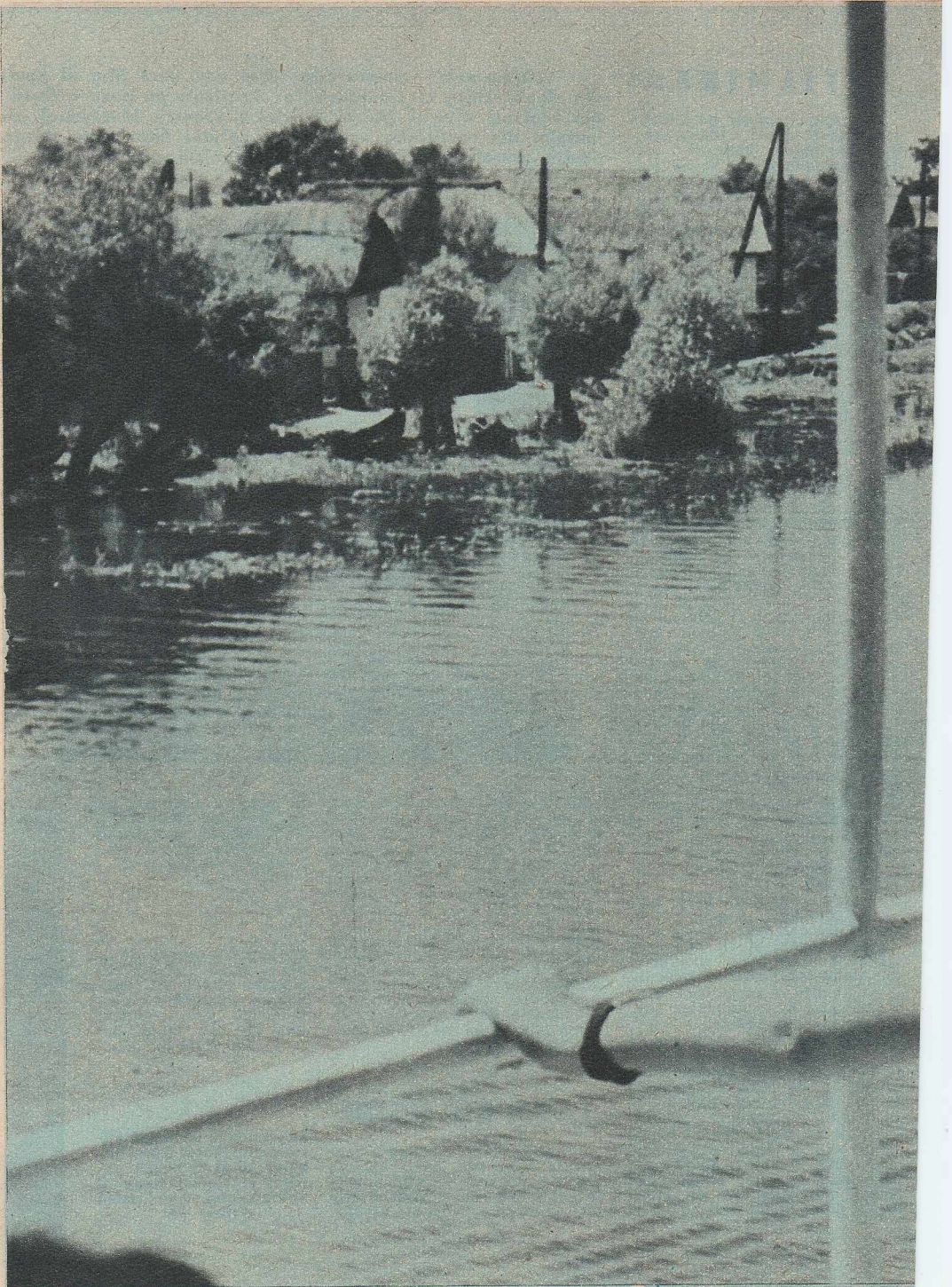

Vasele cu excursioniști au acostat chiar în inima așezării pescărești de la Mila 23. În întâmpinare ne-au ieșit mulți dintre locuitori.

Turiștii ascultă și înregistrează pe benzi de magnetofon cîntece populare din satele pescărești ale Deltei. ↓

Ne întîlnim cu un transport de materie primă destinată întreprinderii pentru valorificarea stufului-Brăila: stuf pentru celuloză.

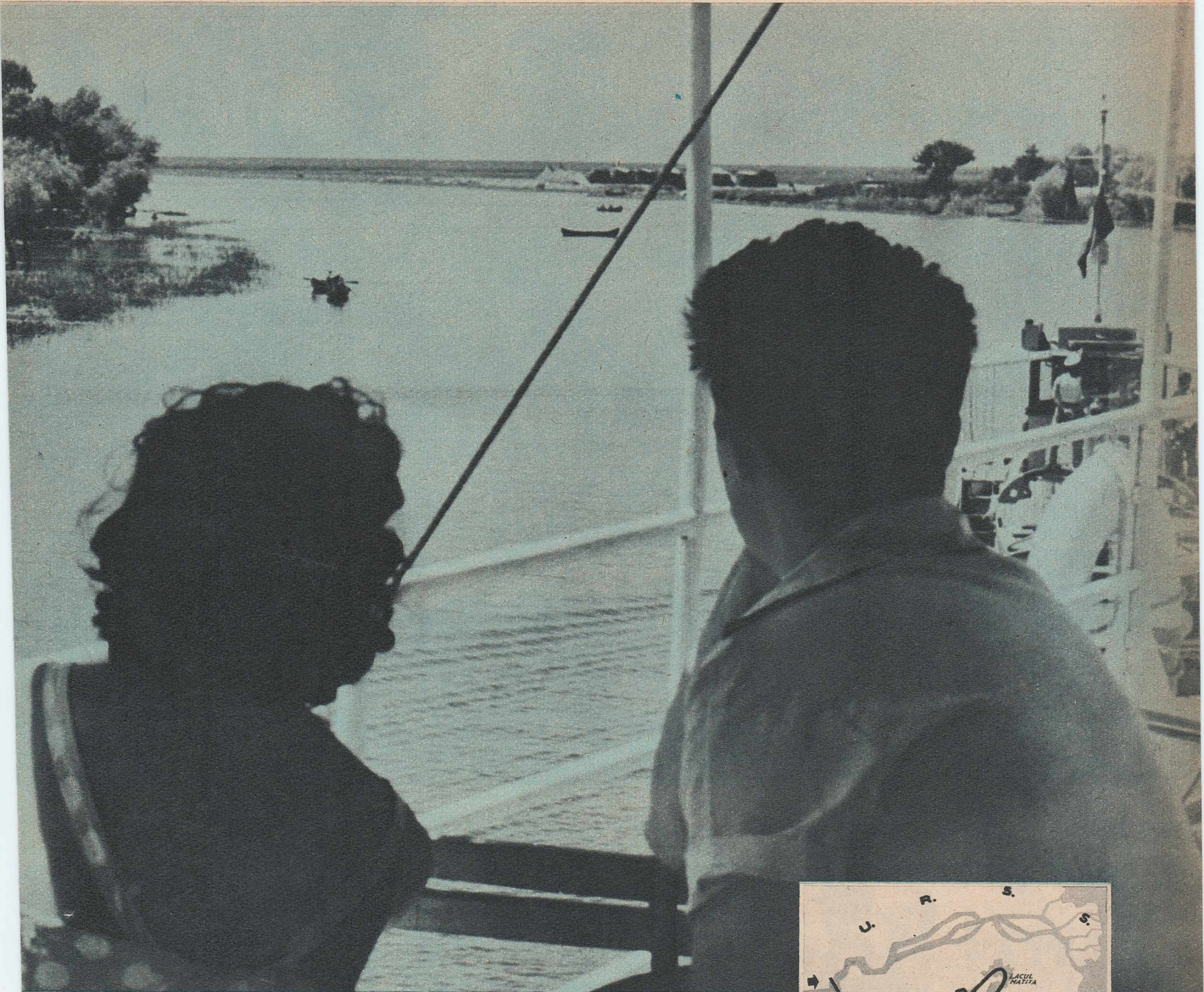

Delta, pitorească și fermecătoare, crește metru cu metru! Fenomenul se cunosc: nivelul apei crește permanent de la un an la altul. Pe care din cele trei canale se scurge în mare cantitate cea mai importantă a apelor adunate de la Danubiu în trecerea lui prin Europa?

Iată numai două din întrebările puse către profesorul examinator al unui concurs „Cine știe, câștigă”, avînd ca temă Delta Dunării. Un concurs desfășurat în împrejurări cu totul deosebite și la care participanții s-au întrecut în a da răspunsuri exacte. Unde a avut loc concursul? Care concurenții care, la sfîrșitul examinării, au ales ca premii șampanie, torturi și ciorici? Dar asistența?

APĂ

Unul după altul se ivesc înaintea noastră satele
așezate de-a lungul Dunării.

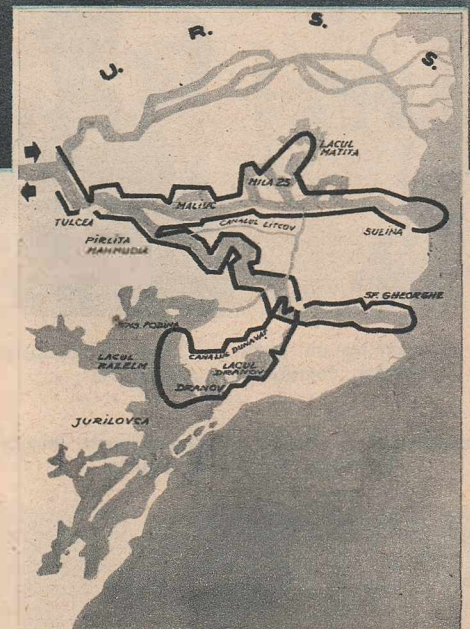
Cei de care vorbim sînt turiști. Aproape o sută de oameni ai muncii din Capitală și din Sibiu, din Pitești, din Valea Jiului și din alte părți, participanți la una din excursiile săptămînale, organizate de Oficiul Național de Turism-Carpați, în Deltă. Este vorba de acele călătorii de vară în împărăția apelor și a stufului, care prilejuiesc, de fiecare dată altor turiști, cunoașterea în amănunțime a ținutului de la gurile Dunării. Concursul menționat — ținut pe vapor în ultimele ore ale excursiei — constituie epilogul plăcut și instructiv al vizitei în Deltă.

...Așadar, șapte zile și șapte nopți pe apă. Peste șase sute de kilometri parcurși pe Dunăre de la Galați la Sulina, pe brațul Sf. Gheorghe, pe Marea Neagră, pe nesfîrșitele și întortocheatele canale ale Deltei, pe lacuri mai mici sau mai întinse, unele cu aspect de

mare furtunoasă, altele de lagună. Tot timpul pe vapor, pe ceamuri, în lotci. Apoi, escală la Tulcea, oraș în reconstrucție, cu cheiuri noi, iluminate azi cu neon; la Sulina, oraș pitoresc, cu două ferestre deschise: una spre Dunăre, alta spre mare; la Maliuc, în inima Deltei, acolo unde se află statul major al bătăliei cercetărilor științifice închinată valorificării stufului; pe întinsa plajă de la Sf. Gheorghe, cu dune de nisip fin. O sută de oameni au poposit în pitoreștile sate de pescari răspîndite în împărăția apelor și a stufului, au vizitat cherhanalele moderne, au fost oaspeți la mesele pescarilor și au străbătut locuri unde liniștea nu-i sfișiată decît de zborul pelicanilor, al lișițelor, al stîrcilor sau al păsării flamingo.

F. URSEANU

Fotografii de F. URSEANU și V. SAVIN

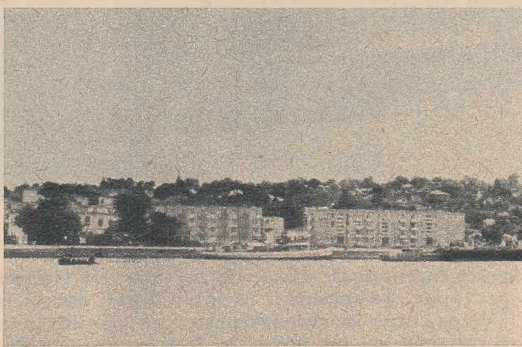
Itinerarul excursiei în Deltă.

Nesfîrșită este împărăția stufului...

Iată-ne acum pe un ceam, în largul furtunosului Razelm, remorcați de „Ceamurlia”.

Moment vesel pe bord: un divertisment muzical pe mare, dincolo de Sulina.

Din largul Dunării, Tulcea cu noile ei blocuri prezintă un aspect inedit pentru cei ce au cunoscut în trecut acest oras.

Carnaval la bord. Vasul naviga în plină noapte spre Galați, în timp ce „măștile” dansau și petreceau.

În zori de zi, cu mahunele remorcate de cutere, brigăzile de pescari ies în larg la scuturatul talienelor.

Dimineața puntea vasului este un admirabil loc de plajă.

7 Enigme

În timpurile noastre legendele saturate de romantism despre „olandezul zburător” sau „vasele fantomă” sînt ascultate cu zîmbetul pe buze. Și totuși e greu de crezut c-ar rămîne cineva indiferent la relatarea unor extraordinare întîmplări petrecute pe mare, cum sînt cele de mai jos, despre care s-a scris în periodicele maritime din străinătate. Aceste „enigme” își au în schimb dezlegarea în condițiile epocii cînd s-au petrecut. De pildă dispariția echipajului velierului „Seabird” nu poate constitui o „enigmă” în vremea înfloririi pirateriei practice pe coasta Atlanticului. Tot așa cum în condițiile comerțului de sclavi brigg-ul american „Mary Salist” putea mult și bine să sufere pierderea echipajului fără ca asta să rămînă o laudă pentru „cunoscători”. Disparițiile multor vase fără a lăsa nici o urmă se datorează de multe ori furtunilor izbucnite pe neașteptate. Cazul „Urang-Medan” constituie o evidentă otrăvire sau intoxicație în masă, iar comerțul și contrabanda de arme în regiunea insulelor Andamane și Nicobare, ca în cazul „Holtchu”, a fost dintotdeauna o sursă de cîștiguri uriașe dar și de riscuri tot atît de mari; iar faptul că pe vapor s-a găsit o pașnică încărcătură de orez nu exclude de loc posibilitatea unui transport clandestin de arme: cei interesați au ucis sau răpit pe membrii echipajului, au ridicat armele și au lăsat orezul la locul său din calele vasului.

1850 Easton's Beach e o așezare situată în apropierea orașului Newport din S.U.A. Într-o strălucitoare dimineată scaldată de soare, cîțiva localnici priveau spre mare. În mărmară, nu-și puteau crede ochilor. Un velier de mare tonaj naviga de-a dreptul spre țărîm. În curînd se afla atît de aproape, încît se putea desluși șuierul pinzelor încordate.

Fu recunoscut imediat: — E „Seabird”!
Trecură cîteva secunde. Apoi, parcă ridicat de niște mîini gigantice, vasul se izeză maiestuos pe țărîm. Fără absolut nici o avarie! Superstițioși, crezînd în orțe supranaturale, pescarii se apropiară de corabie acîndu-și cruce, înspăimîntați la gîndul îngrozitorului spectacol ce urma să e desfășoare înaintea lor. Dar pe bord nu deșoperiră ecît mascota vasului, un otei năzbîțios ce da vesel în coadă. Atunci porniră a caute rămășițele pămîntuști ale căpitanului John Dorem și ale echipajului său. Cercetările fură întreprinse cu toată amănunțimea. Frica și stupefacția tînseră culmea cînd pescarii pătrunseră în camuză. Pe mașina de gătit erbeau cafeaua și mîncă-

rea de dimineată. În postul echipajului plutea un nor gros de fum de țigară. Nicăieri, însă, nici urmă de om.

Căpitanul Dorem era un brav marinăr pe care nu-l înspăimînta nimic. Pe hartă, ruta vasului era trasată cu grijă. Toate instrumentele de navigație se aflau în cea mai deplină ordine. Jurnalul de bord stătea deschis la ultima înregistrare: „Am terminat traversarea recifului Brenton”. Reciful Brenton se găsea la cîteva mîle de Newport, adică tocmai portul de destinație spre care se întorcea velierul de trei sute de tone „Seabird”, după o călătorie de patru luni în apele Hondurasului. Pescarii care veniseră din larg cu două ore mai înainte de evenimentele relatate mai sus povesteau că întîlniseră velierul „Seabird” navigînd normal cu direcția Newport, iar căpitanul le făcuse semn cu mîna de pe puntea de comandă.

Cercetările amănunțite întreprinse de o comisie specială n-au dat nici un rezultat. Atunci calele vasului au fost descărcate. Sacii de cafea și diversele esențe de arbori tropicali au fost transbordate spre portul de destinație.

„Seabird” zăcea înțepenit

pe bancul de nisip. Toate încercările de a-l remorca din loc au fost în zadar: corabia se afunda și mai mult în nisip.

Peste o vreme, în timpul unei nopți, se dezlănțu o furtună puternică. Spre dimineată, cînd marea se potoli, pescarii care porneau în larg nu mai găsiră nici vasul, nici resturile sale. „Seabird” dispăruse fără urme, la fel ca și nenorocitul său echipaj...

1872 Pe la amiază, în ziua de 4 decembrie, o istorie stranie se petrecu cu brigantina engleză „Day Graytia”, care naviga la trei sute de mîle depărtare de țărîmul Portugaliei.

Privînd prin binoclu de la bordul aflat sub vînt, Oliver Divo, secundul căpitanului, observă un vas cu pinze. Îl înștiință de îndată pe căpitan. Acesta ordonă ca vasul necunoscut să fie salutat, după obicei, cu drapelul. Nu se primi nici un răspuns. Presupunînd că ceva nu e în regulă, căpitanul Morehouse comandă abordarea brig-ului suspect. Pe punte nu se zărea nimeni. Și totuși brig-ul își menținea direcția.

Oliver Divo, cu doi marinari, se îmbarcă pe nava aceasta stranie. Iată ce

scria în raportul său: „N-am găsit pe bord nici un om. În camera pompelor apa ajunsese la trei picioare și jumătate. Busola era spartă. Jurnalul de bord se afla în cabina secundului, pe masă”.

După nouă zile, Divo sosi în portul Gibraltar, remorcînd vasul necunoscut care, în cele din urmă, se dovedi a fi brig-ul american „Mary Salist”. Ancheta întreprinsă de amiralitate n-a găsit nici un fapt care să aducă vreo lumină în această afacere.

1880 La începutul anului, vasul-școală „Atlante”, navigînd sub pavilion englez, părăsi insulele Bermuda. Pe bord se aflau 250 de elevi și marinari. Despre soarta ulterioară a vasului „Atlante” nu s-a mai aflat nimic...

1902 La 3 octombrie, vasul german „Freya” ieși din portul Manzanillo de pe coasta occidentală a Mexicului. La 20 octombrie a fost descoperit în plină mare, cu catargele sfărîmate, aplecat puternic spre babord și fără echipaj. La prova vasului ancora afîrna fără să fi fost total ridicată — indiciu sigur care preciza data catastrofei ce se produsese o dată cu ieșirea vasului din port. Pe calendarul din cabina căpitanului ultima filă ruptă arăta: 4 octombrie. Conform buletinului meteorologic, în această perioadă n-au avut loc vînturi puternice...

1928 A dispărut fără urme vasul-școală danez cu pinze „Köbenhavn”, care părăsise la 14 decembrie portul Montevideo. Pe bord se aflau 50 de matrozi și elevi. Vasul posedă un post de radioemisie...

1948 Februarie. Cer senin, mare liniștită. Deodată, din eter se aude: „S. O. S. !... S. O. S. !... S. O. S. !...” Semnalul de ajutor este emis de vaporul olandez „Urang-Medan”. Stațiunile de radio engleze și olandeze determină locul catastrofei. Vasul se află în strîmtoarea Moluccelor. „S.O.S. !... S.O.S. !... S.O.S. !...” — Răsună din nou apelul deznădăjduit. „Au murit toți ofițerii și căpitanul... Cred că sînt singurul supraviețuitor...” Urmară o serie de puncte și linii care nu se putură descifra. Apoi

perfect clar: „Mor”. După asta, o tăcere sinistă.

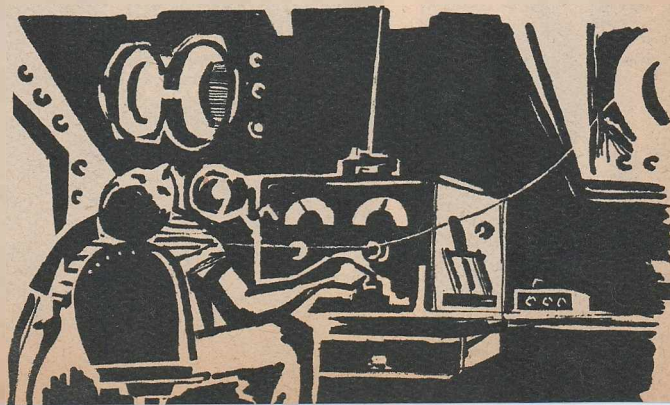
Din Malaia și Sumatra vasele de salvare porniră în direcția indicată, spre vaporul aflat în primejdie. A fost găsit la peste cincizeci mîle de locul presupus al catastrofei. Au fost lansate șalupele. Cînd echipele de salvare s-au urcat pe „Urang-Medan”, în fața ochilor marinarilor noul sosii se desfășură o privește înspăimîntătoare: pe bord nu se mai afla nici o ființă vie; căpitanul zăcea mort pe puntea de comandă; cadavrele celorlalți ofițeri se aflau în cabinele de comandă și timonă, ca și în postul echipajului; pretutindeni se zăreau trupurile nemișcate ale marinarilor; radiotelegrafistul, răsturnat în scaunul său din cabina postului de radio, rămăsese cu mîna înțepenită pe cheia aparatului morse. Chipurile celor morți erau desfigurare de convulsiile unei groaze insuportabile. Murise chiar și mascotă vasului, un ciine fox-terrier. Oricît ar părea de straniu, nici unul dintre cei morți nu prezenta vreă rană sau altă vătămare a corpului.

Vasele de salvare au vrut să remorcheze „Urang-Medan”-ul pînă la portul cel mai apropiat. Dar, deodată, din cala nr. 4 izbucni o flacără însoțită de valuri de fum. Incendiul care se declanșase era atît de puternic, încît nu putu fi înăbușit. După cîteva secunde răsună o explozie. Vasul săltă din apă. Apoi se lăsă la loc, dispărînd în valuri...

1953 La 11 februarie, ziarul „Times Herald” din Washington anunță: „În portul Colombo a fost adus prin remorcaj vaporul „Holtchu”, avariat superficial. Pe bord se aflau rezerve mari de alimente, apă și combustibil. Cei cinci membri ai echipajului dispăruseră în mod misterios în mare. În cambuză, pe mașina de gătit, fierbeau cratițele de mîncare. Avînd o încărcătură de orez, vaporul „Holtchu” se menținea normal pe linia de plutire, deși avea un catarg rupt. În mod obișnuit acest vas făcea curse regulate între insulele Andamane și Nicobare.

Nu se cunoaște nimic despre soarta celor cinci membri ai echipajului. Vasul fusese descoperit în urmă cu trei zile de cargobutul englez „Dany”, la două sute de mîle depărtare de insulele Nicobare...

(După „Nedelio”)

«Este și dorința mea cea mai statornică
de a mă întoarce în țară...»

George Enescu

← Rînduri din scrisoarea lui George Enescu
trimisă de la Paris...

aproape de George Enescu

Totul vibrează puternic... Și totul respiră aci din forța artistică, din măiestria neîntrecută, din personalitatea multiplă a omului și muzicianului care a fost George Enescu.

...Aici un elev, dincolo un muncitor, dincoace un ostaș. Și, grupuri, grupuri de vizitatori români și străini... Zi de zi, muzeul „George Enescu” din Capitala patriei noastre este cercetat cu atenție de un numeros public, dovadă elocventă a dragostei fierbinți și deosebitei prețuirii față de acest clasic al muzicii românești și universale.

Întreaga activitate a muzicianului se oglindește ca-ntr-o carte, în cele cinci săli spațioase, pline de un bogat material documentar.

**„DE MIC COPIL MI-AM PUS ÎN GÎND SĂ FIU
COMPOZITOR ȘI NUMAI COMPOZITOR...”**

...E o mărturie scumpă a lui George Enescu. Un ideal pe care și l-a împlinit chiar de pe cînd era copil. Dînd dovadă de o mare preco-

itate muzicală, a început să cînte la vioară încă de la vîrsta de 4 ani. Puțin după aceea, a încercat și primele sale compoziții. Vă închipuiți cu cîtă emoție privesc vizitatorii muzeului micuța vioară cu care George Enescu cînta atunci, imaginile care-l înfățișează pe strălucitul compozitor în anii copilăriei și ai tinereții, alături de cele dintîi lucrări, ori în anii de studii la conservatorul din Viena sau la Paris!...

„La opt ani mă aflam la Viena, nu ca turist, ci ca un școlar, care venise să învețe muzica la înșeși locurile unde compuseră atîția oameni de geniu” — consemna George Enescu.

Iată-i pe profesorii lui din acea perioadă: Joseph Hellmesberger (vioară) și Robert Fuchs (compoziție). Și iată cîteva aspecte din timpul în care a studiat la conservatorul din Paris, pe care l-a absolvit cu premiul I, unde a lucrat cu marii compozitori Jules Massenet și Gabriel Fauré.

...O partitură: „Poema romînă”, de George Enescu. Cînd a compus-o, muzicianul avea 16 ani... Cu această operă simfonică el își

manifestă, dintru început, puternicele sale sentimente patriotice și adinca lui înțelegere pentru folclorul muzical românesc, folclor care i-a fost un nesecat izvor de inspirație. Lucrările sale de mai tîrziu, cele două rapsodii romîne, cunoscute în lumea întreagă, a 3-a Sonată pentru vioară și pian în stil românesc, Suita rustică pentru orchestră, Uvertura pe motive romînești, și multe altele, dovedesc din plin acest lucru.

„MUZICIANUL TREBUIE SĂ ȘTIE CĂ ÎN MUNCĂ SA TREIZECI LA SUTĂ ESTE TALENT ȘI ȘAPTEZECI LA SUTĂ ESTE MUNCĂ”.

...E o altă mărturie a lui George Enescu. Munca încordată, pasionată, plină de abnegație, l-a călăuzit pe interpret, pe dirijor, pe compozitor și pe profesor în tot timpul vieții sale. Prin lucrările și concertele sale date în țară, el urmărea și reușea de minune să contribuie într-o cît mai largă măsură la răspîndirea comorilor muzicii în mase.

„Doresc să servesc de îndrumător ducînd muzica în cartierele mîrginașe, în provincie, la țară, prin serbări, șezători, societăți corale și instrumentale” — afirma George Enescu.

Dintre lucrările din repertoriul clasic interpreta, mai ales ca violonist, cu arta sa inegalabilă, muzica lui Johann Sebastian Bach. El susținea: „Chiar dacă într-un colț îndepărtat al țării, găsesc un singur ascultător care să guste o „partită” de Bach, atunci țelul pe care mi l-am propus este atins”

Prieten și susținător neîntrecut al tinere lor talente, George Enescu a dat, în 1912, nouă concerte pentru fondarea unui premiu anual național de compoziție. El a manifestat în permanență o dragoste nefermă pentru creația muzicală națională, pe care a popularizat-o cu generozitate în decursul anilor, atî în țară cît și peste hotare.

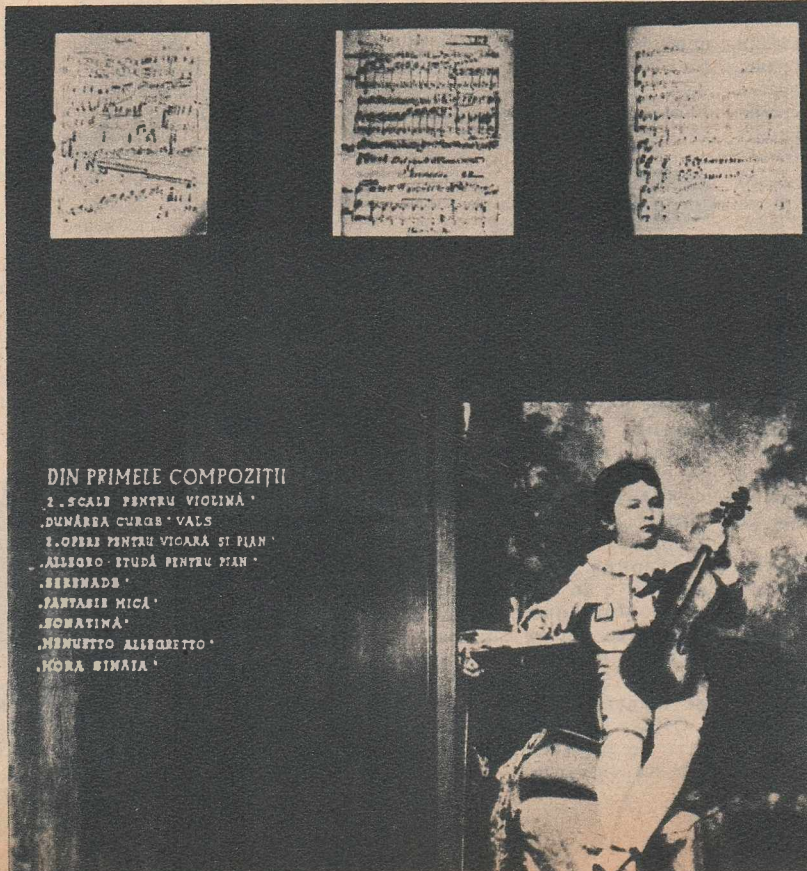
DEPARTE, DEPARTE..

Muzica lui George Enescu a fost cîntată de parte, departe, în sute și sute de locuri de pîntinsul pămîntului. Iată cîteva din numele șefilor de orchestră care au interpretat muzic marelui nostru compozitor: F. von Weingartner, A. Toscanini, L. Stokovski, E. Ormandy, F. Sewitzki, Cl. Crauss, O. Nedbal, A. Gaul, E. Mravinski, S. Vislocki, A. Rodzinski, Niizi, K. Krueger, H. Kindler, J. Barbirolli, W. Damrosch, Alfred Alessandrescu, M. Jorj, George Georgescu, T. Rogalschi, I. Perle.

La muzeul „George Enescu” există multe panouri care-l înfățișează pe marele nostru muzician alături de personalități ce seamă ale muzicii mondiale. George Enescu legat trainice prietenii — printre alții — de Pablo Casals, Jacques Thibaud, David Oistrach, D. Șostakovici.

În fotografia din stînga, jos: George Enescu în anii tinereții.

În fotografia din dreapta, jos: la 6 ani. În partea de sus a panoului: unele din primele compoziții ale lui George Enescu.

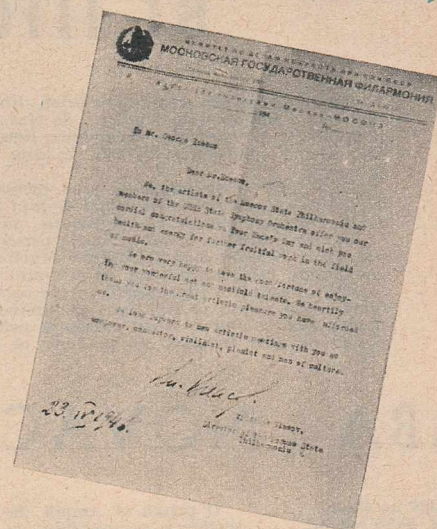

DIN PRIMELE COMPOZIȚII

- 1. SCALE PENTRU VIOLINĂ
- „DUMĂREA CURG” VALS
- 2. OPERE PENTRU VIOARĂ ȘI PIAN
- „ALLEGRO” STUDIUL PENTRU PIAN
- „SERENADA”
- „SANTALE MICĂ”
- „SONATINĂ”
- „MINUETTO ALLEGRETTO”
- „MORĂ SIMPLĂ”

← Cu prilejul turneului în U.R.S.S., împreună cu compozitorul sovietic D. Șostakovič.

Scrisoare adresată maestrului de Filarmonica de stat din Moscova, în 1946.

A fost, după 23 August 1944, printre primii muzicieni români care au interpretat lucrări muzicale sovietice, executând — între altele — în primă audiere Simfonia a 7-a („Simfonia Leningradului”) de Șostakovič și Concertul pentru vioară de Hacıaturian.

În 1946 a întreprins un strălucit turneu în U.R.S.S. Atunci a primit din partea Filarmonicii de stat din Moscova următoarea scrisoare: „Noi, artiștii Filarmonicii de stat din Moscova și membrii Orchestrei simfonice de stat a U.R.S.S., vă transmitem felicitările noastre călduroase de ziua onomastică și vă urăm sănătate și energie pentru viitor în nuncia dumneavoastră roditoare în domeniul muzicii. Sîntem într-adevăr fericiți de a ne putea bucura de arta dumneavoastră minunată și de talentul dumneavoastră multilateral. Vă mulțumim din inimă pentru marea plăcere artistică pe care ne-ați creat-o. Vădăjduim să avem în viitor alte multe înfăptuiri artistice cu dumneavoastră, compozitor, dirijor, violonist, pianist și om de cultură.

Vladimir Vlasov, director al Filarmonicii de stat din Moscova”.

Ultimii ani ai vieții, George Enescu i-a petrecut la Paris, mereu și mereu cu gândul spre țară, pe care dorea din toată inima s-o revadă...

Privitor la munca și năzuințele sale, maestrul a consemnat cîndva: „Doresc ca pînă în secolul din urmă să traduc ceea ce freacă în mine, să storc pînă la ultima picătură suctului sălbatic pe care anii l-au copleșit. Cîtă vreme cît exist, vreau să cînt...”

Și astfel s-a și întîmplat! Iar acum George Enescu trăiește și va trăi prin opera sa de geniu, care este cîntată și îndrăgită pretutindeni.

★

În muzeul bucureștean în care se păstrează amintea și atîtea amintiri legate de viața și opera maestrului, în primele zile ale toamnei, între vizitatorii obișnuiți se vor afla și numeroși muzicieni de valoare, veniți din diferite colțuri ale lumii la cel de-al II-lea concurs și Festival internațional „George Enescu”.

Acolo ei vor cunoaște și mai multe aspecte din creația marelui muzician, aducîndu-i totodată un cald și pios omagiu de admirație și recunoștință. Ei vor duce impresii de neuit din acest popas în țara lui Enescu și cu

Prieteni buni: Kreisler — Enescu — Thibaud.

privire la întreaga viață muzicală a patriei noastre, pe drumul artei noi, legate de popor, în slujba căreia și-a pus strădaniile și marea său talent George Enescu.

N. SANDU

Sefi de orchestră vestiți care, în decursul anilor, au interpretat muzica marelui muzician român...

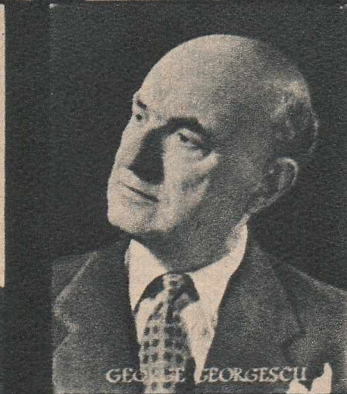
LEOPOLD STOKOWSKI

ANTONI WIT

ARTURO TOSCANINI

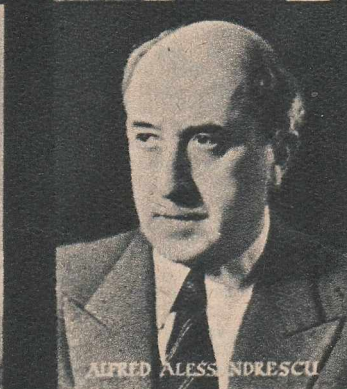
GEORGE GEORGESCU

A. Iyck

THEODOR KUCAR

ALFRED ALESSANDRESCU

IONEL PERLEA

Inspirându-se din izvoarele istoriei, literatura a creat, de-a lungul secolelor, o impresionantă galerie de eroi. Sînt eroii epopeilor antice, ai baladelor și legendelor cavalești, figuri marcante ale istoriei politice, mari conducători de oști ce s-au distins prin legendare fapte de vitejie.

Inchinînd unor asemenea eroi nemuritoare opere, literatura — folclorică sau cultă — a sintetizat de fapt în erou cele mai înalte, mai nobile trăsături morale ale poporului, adevăratul său erou al istoriei.

Dar învaluită în nimbul ficțiunii, personalitatea multora dintre acești eroi apare înzestrată cu trăsăturile fantezmatice de imaginația autorilor și care diferă, cel mai adesea, de portretul fizic și psihic real al personajului. Portretele istorico-literare pe care le vom prezenta în această rubrică vor căuta să înfățișeze în lumina adevărului istoric chipurile citorva dintre eroii a căror existență reală este mai puțin cunoscută și care ne apar învaluiți în pulbera de aur a ficțiunii.

BABA NOVAC

Fosta-a cîd un Novac,
Un Novac, Baba Novac,
Un viteaz de-al lui Mihai
Ce sărea pe șapte cai
De striga Craiova val!

(„Novac și corbul” —
baladă populară).

Erou dotat cu însușiri legendare, Baba Novac, împreună cu feciorul său, Gruia, ocupă un loc important în literatura noastră populară și apoi în diferite evocări ale scriitorilor culți închinată faptelor vitejești de arme din trecutului poporului nostru.

Balada „Novac și corbul”, care figurează la loc de frunte în toate culegerile importante de folclor, ni-l înfățișează pe erou drept un războinic înecat, în plină maturitate, dînd sfaturi de luptă feciorului său — nu mai puțin vestitul erou de baladă Gruia — căruia Șt. O. Iosif i-a dedicat una dintre cele mai frumoase balade ale sale în stil popular. Episodul ales de anonim creator al baladei despre Baba Novac îl înfățișează pe acesta în primul rînd drept unul dintre cei mai aprigi luptători pentru neatinerea țării, pentru eliberarea de sub apăsătorul jug al Imperiului Otoman. Iscușința și îndrăzneala deosebită a faptelor de arme săvîrșite de Novac în luptele cu turcii l-au determinat pe Vasile Alecsandri, în studiile sale consacrate poeziei populare, să-l identifice cu unul din trei cei mai cunoscuți viteji cîntați de baladele populare vecine. Studiile istorice ulterioare nu confirmă însă această presupunere, deși nici nu o resping pe de-a-ntregul...

Impresionantă în balada „Novac și corbul” este dragostea asemănătoare cu cea a bătrînului Taras Bulba pentru feciorii săi, pe care eroul o poartă fiului său Gruia (de altfel, în vechile gravuri care-l înfățișează, Baba Novac are și asemănări fizice cu viteazul cazac descris de Gogol: aceeași masivitate fizică, dăltuită parcă în granit, aceeași semeție a mustăților, egală agerime în priviri vulturoști...). Caracteristică pentru această dragoste aspră de războinic pe care Novac i-o poartă fiului său este temerara eliberare a lui Gruia din robia turcească.

Să scuturăm acum colbul vechilor cronici, să reconstituim pe baza studiilor științifice cadrul istoric și să pătrundem semnificația acțiunilor eroului, pentru a ni-l imagina cît mai aproape de ceea ce a fost el în realitate*).

*) În ce privește pe Gruia, el nu este atestat de vreun document istoric.

O primă și amplă descriere a personajului istoric, demnă în cea mai mare parte de crezare, înțîlnim în vechea cronică a lui Teodosie Rudeanu. Conturat din paginile cronicii ne apare în față chipul unui viteaz și înțelept războinic în a cărui viață lupta s-a împletit cu grele suferințe. Lupînd, încă dinainte de a fi împlinit 20 de ani, împotriva jugului otoman, Baba Novac este prins și vîndut ca rob pe piețele Orientului Apropiat, crunt bătut și schingiuit. După repetate încercări, izbuteste să fugă din captivitate și ajunge în Țara Românească cam în perioada marii bătălii purtate de Mihai Viteazul la Călugăreni. Se înrolează în armata volevodului muntean ca simplu ostaș dar, curînd, datorită neobișnuitei sale forțe, curajului și mai ales priceperii de strateg în bătălii, ajunge căpitan de cete și apoi comandant al întregii oști de haiduci — armata de șoc a lui Mihai.

Nimeni, nici măcar vestiții frați Buzesți nu se puteau măsura cu el în conducerea fulgerătoarelor incursiuni împotriva cetăților turcești de la Dunăre. Cunoscînd obiceiurile turcilor, strecurîndu-se împreună cu haiducii săi, asemeni unor năluci, de-a lungul malurilor înalte ale bătrînului fluviu, Baba Novac băgase o adevărată groază în garnizoanele acestor cetăți.

De aceea în anul 1596-1598, Mihai Viteazul îi încredințată conducerea majorității incursiunilor la Dunăre. Viteazul războinic dă foc Plevnei și pătrunde pînă în apropierea Sofiei, iar în anul 1598 ajunge cu ostașii săi pînă la Vidin și Cladova. Serie cronicarul maghiar Szamosközy că „de atunci a fost Novac în mare cinste la Mihai Vodă, care punea mare preț pe sfatul lui înainte de luptă”. Se pare chiar că planul de atac în bătălia de la Șelimbăr, care avea să-i deschidă lui Mihai porțile Ardealului, a fost conceput în cea mai mare măsură de Baba Novac. Cert este faptul că primul care se năpustește cu oastea sa de haiduci pe cai luți ca vîntul asupra pozițiilor lui Andrei Báthory este Baba Novac. Atacul acesta este hotărîtor pentru a înclina cumpăna victoriei de partea armatelor lui Mihai.

După cucerirea Ardealului, Mihai Viteazul îi încredințează în conti-

nuare lui Baba Novac misiuni de luptă împotriva turcilor. În fruntea haiducilor săi, viteazul războinic învinge în repetate rînduri armatele de ieniceri și spahii prin părțile Lipovei și apoi ia parte la campania din Moldova împotriva lui Ieremia Movilă, pe care-l urmărește pînă la granițele Poloniei.

Anul 1601 încheie în chipul cel mai tragic povestea vieții acestui erou legendar. Mihai, cu oastea împuștinată, pierduse controlul Ardealului și, în timp ce era plecat la Viena pentru a cere ajutor, nobilii maghiari îl prind pe Baba Novac și-l pun în lanțuri. Ei nu-i pot lerta mai ales faptul că în oastea lui de haiduci au fost primii numeroși iobagi fugiți de pe domeniile lor și că, împărțind dreptate în ținuturile oculte, Novac a ținut adesea partea celor năpăstuiți.

El este condamnat să fie mai întîi jupuit de piele, apoi ars de viu chiar în mijlocul cetății Clujului și tras într-o țeapă. „Nici * nu se poate spune cu ce înălțime i-au mîncat corbii carnea, înclît în zilele următoare nu se mai vedeau în țeapă decît oasele” — scrie, înrîncenat de această faptă, cronicarul Szamosközy.

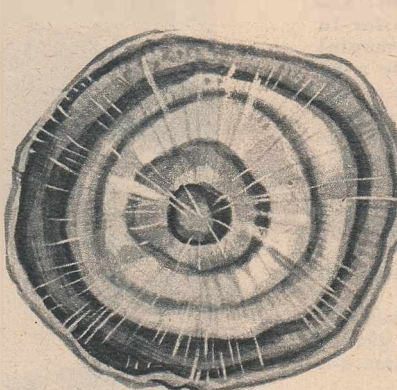
Cîteva luni după crunta moarte a lui Baba Novac, Mihai Viteazul, întărîndu-și din nou pozițiile în Ardeal, a așezat cu mîna lui un glorios steag de luptă pe locul unde a fost ucis viteazul său comandant de oaste.

Astfel încheie istoria, printr-un episod zguduitor, viața legendarului erou, pentru care corbul aducător de vești din baladă a fost în realitate cel mai tragic simbol.

Mircea HERIVAN

ÎMPOTRIVA

Inamicul Un bob de grindină văzut în secțiune și, bineînțeles, considerabil mărit.

În Caucaz, pe muntele Elbrus, se petrec lucruri ciudate... Tunuri antiaeriene își trimit proiectilele în înaltul cerului, rachete se ridică fulgerător, explodînd în dreptul norilor, avioane de observație execută curbe meșteșugite, iar jos, pe pămînt, antenele radar se rotesc neîncetat. Inamicul împotriva căruia se duce această bătălie e... grindina! Ea pricinuieste în aceste ținuturi, și mai ales pe podișurile roditoare din Alasan, pagube însemnate, distrugînd holde cu cereale, vii și livezi.

Iată de ce geofizicienii și meteorologii sovietici se străduiesc, folosînd mijloacele cele mai moderne, să găsească noi metode de combatere a acestei calamități.

Folosirea artileriei împotriva grindinei a fost preconizată de oamenii de știință încă acum o sută de ani. Pe atunci însă era vorba de niște încercări aproape puerile de a se trage cu tunurile în nori, pentru a-i sili să-și lepede „încercătura” deasupra unor regiuni unde nu puteau să provoace pagube. Dar ce puteau realiza simplele ghiulele de tun împotriva uriașilor nori amenințatori — și mai ales în condițiile unei științe meteo-

logice încă înapoiate? Astăzi, oamenii de știință cunosc temeinic procesele de formare a fenomenelor meteorologice și dispun în același timp de instrumente, aparate și substanțe chimice noi, capabile să lichideze centrele de formare a grindinei încă în faza inițială.

CUM SE DESFĂȘOARĂ LUPTA PE ELBRUS

Încă înainte de începerea „bătăliei”, la filiala din Nalcic a Institutului pentru geofizică aplicată a Academiei de științe a U.R.S.S. s-au făcut experiențe complicate. În instalații speciale s-a produs în mod artificial grindină, s-au studiat cu mîgală toate fazele, toate amănuntele procesului.

O dată dobîndite o serie de cunoștințe prețioase, echipele s-au deplasat pe teren. Cum apăreau nori de ploaie, decola un laborator zburător al geofizicienilor, pentru a cerceta de aproape ghemotoacele alb-cenușii. Se lansau instrumente remorcate de avion care străbăteau pătura de nori. Astfel, se obțineau informații precise asupra structurii norilor și a focarelor de grindină.

După zborurile de recunoaștere, urma atacul. Țevile tunurilor începeau să arunce sulite de foc, grenadele explodau, rachetele țîșneau spre înălțimi, împrăștiînd în dispozitivul „inamicului” substanțe chimice distrugătoare de grindină.

În tot timpul atacului, avioanele de observație își continuau zborurile în jurul „cîmpului de luptă” pentru a studia eficacitatea bombardamentului.

Și iată că cerul este din nou senin. Atacul naturii împotriva recoltelor a fost respins. Bubuiturile tunurilor, exploziile rachetelor au încetat. Liniștea a cuprins din nou văile din Alasan. Dar ochii cercetătorilor continuă să vegheze și cei mai mic nor e imediat înregistrat și urmărit.

Aici, în Caucaz, grindina a fost biruită. În curînd, în întreaga

MOZAIC

VARA

ORIZONTAL: 1) „Știi tu al mării noastre țărni vrăjite / Cu toate plajele spre răsărit / Și golfurile deschizând în... / Cozi de păun fierbinti, licăritoare?” (Cicerone Theodorescu: „Coasta de argint”) — „Și mai fac ce fac de mult, / Vara doina mi-o ascult / Pe cărarea spre... / Ce le-am dat-o tuturor” (Eminescu: „Revedere”). 2) În brădet — Perla a Mării Negre pe litoralul sovietic, stațiune foarte apreciată de oamenii muncii din U.R.S.S. și din străinătate. 3) Autoarea volumului de versuri „Virstele anului” cuprinzând și ciclul „Vara”. 4) Ventilatoare de mină pentru zilele cu zăpușeală — Costică Dumitrescu. 5) O găsești în pădure, chiar pe vreme de arșiță — Insulă în arhipelagul Samoa. 6) Eră — Comunitate gentilică în comuna primitivă. 7) Unul de mătase de Cașmir protejează capul și umerii femeilor împotriva soarelui puternic de vară — „Mă uit la crucea de la capul tații — / Ce braț ar sufleca el ca să are / Aceste miriști încă nearate, / Aceste miriști mari, fără...” (Mihai Beniuc: „Din cimitir”). 8) Băutură tare provenind din țările calde — Prenumele autorului versurilor: „O să-l dreg cu siguranță, / Până-n vară, la vacanță” (din volumul pentru copii „Bondocel își alege o meserie”). 9) E bătută... când nu pricepe iapa — Uscat la început... — Fire de urzeală. 10) Autorul versurilor: „Și ostentii oameni cu coasa-n spinare / Vin de la cîmp: toaca răsună mai tare” (din poezia „Sara pe deal”). 11) „O vară neobișnuită” de Fedin, „A treia vară” de Ceremișin ș.a. — Loc pe cîmp unde se adună și se treieră cerealele. 12) Soluri secetoase — Acest poet ardelean a scris și poezia „Vara”.

VERTICAL: 1) Poezie de Demostene Botez din ciclul „Momente dintr-o G.A.C.” — Ceea ce se întâmplă vara în apele mici de cîmpie (inf.). 2) „Poate fierul scutura-va / Mica inimă pe jos / Când se va cosi... / Sub un soare luminos” (Mihai Beniuc: „Fraga”) — Prelucează cuprul. 3) Stațiune balneară în sezonul de vară, la circa 20 km N.E.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

de Tg. Jiu — Curelușe de meșina. 4) Localitate pe șoseaua Brașov-Bran, la circa 15 km de Brașov — Oferă multiple posibilități pentru o plăcută vacanță de vară. 5) Dispozitiv pentru formarea rostului la războiul de țesut — Căpetenie de trib arab. 6) Orașul din Olanda unde a lucrat ca dulgher Petru cel Mare. 7) Luna cu care începe vara — Gaiță (reg.). 8) Din Sahara! — Se montează în taberele de pe litoral. 9) Verbul mării infuriate — Spicele aurii ale unei specii de grâu ce se cultivă în regiunile muntoase — Mihail Sadoveanu. 10) ... ce frumos sună acest cuvînt! (Maxim Gorki) — Ca apele izvoarelor de munte — Oraș în Austria. 11) Mici vilegiaturiste înaripate, ce-și petrec vara la noi și iarna în țări mai calde — Inițialele poetel de la 3 orizontale.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (XIV)

POȘTA DE MÎINE

Incheiem seria unor articole ce introduc în filatelie cu o privire asupra perspectivelor mediate pe care cuceririle științifice le deschid și în acest domeniu de activitate.

În cercurile de specialitate e dă ca sigură perfecționarea și punerea în funcțiune a rachetei poștale până la sfîrșitul acestui an. Experiențe s-au făcut cu acest sistem de transmitere a corespondenței poștale încă din anul 1957. Datorită în mare măsură cuceririlor savanților și inginerilor sovietici, problema irizării precise și a încetinirii itezii la apropierea punctului de aterizare — care nu fusese rezolvată în cadrul primelor experiențe — a fost și ea soluționată.

În modul acesta, corespondența urgentă va fi încărcată în cîteva minute și transmisă, în cîteva zecile de kilometri. Și o dată cu aceasta, se vor pune desigur în circulație și mărci speciale desemnate francării pe nou sistem de transmitere, creîndu-se astfel încă o tematică pentru lecțiile filateliștilor.

În același timp se preconizează lansarea sateliților poștali. Aceștia vor fi înzestrați cu benzi de magnetofon supuse comenziilor ansmise din anumite puncte de globului, atât pentru înregistrarea cit și pentru emiterea mesajelor. Trezind pe deasupra urșoviei, spre exemplu — pe o bită dinaintea calculată — satitul va înregistra mesajele și se vor transmite și pe care va emite apoi cînd va ajunge

deasupra Vladivostokului sau a altui oraș îndepărtat. Timpul de trecere al sateliților pe deasupra unui oraș fiind foarte scurt, atât înregistrările pe banda de magnetofon cit și retransmiterea acestora la locul de destinație se vor face prin condensare. Cu alte cuvinte, benzile — atît cea a magnetofonului aflat pe Pămînt, care transmite mesajele, cît și cea a aparatului de pe bordul sateliților care înregistrează — se vor desfășura cu mare viteză, așa fel ca operația să nu dureze mai mult de trei-

zeci de secunde. La sosirea deasupra orașului destinat, tehnicienii de aici vor declanșa, prin unde, magnetofonul spațial cu banda destinată lor și vor înregistra mesajul tot accelerat, care apoi va fi derulat la viteză indicată pentru redarea normală a cuvintelor.

Desigur că transmisiunile poștale de mîine ne rezervă și alte surprize. Ele sînt legate de marile cuceriri ale științei veacului nostru care, în frunte cu știința sovietică, depășește chiar și fantazia autorilor de romane științifico-fantastice.

PAȘA, PUIUL DE LUP

În curtea unei locuințe din Scăeni trăiește, în bună prietenie cu cîinii casei, Pașa, puiul de lup. El a fost găsit, în timpul iernii, aproape amorțit în zăpadă. Cum a ajuns acolo, părăsit de lupoaică, nu se

știe. Ce-i interesant însă e că, deși a păstrat multe din trăsăturile sălbăticiunilor — urletul specific, atacarea orămintilor din curte etc. — puiul de lup s-a acomodat într-o mare măsură vieții domestice, împrimulînd multe din trăsăturile companiilor de hîrjoană: cîinii. Pașa are însă și personalitate: îi place grozav să sfîșie hîrtie, iar în zilele de caniculă să facă baie într-un bazin din curtea unde trăiește.

În fotografie: Pașa face baie.

Automatizarea în ajutorul gospodinelor

În cadrul târgului de mostre din Leipzig (R.D.G.) a fost prezentată o nouă aplicare a automatizării în domeniul activității gospodărești, primită cu viu interes de vizitatori. Este vorba de „spălătoreasa automată”. Folosind această mașină, gospodina nu va trebui decât să introducă în ea rufele și praful de spălat, apoi să apese pe butonul ce pune în funcțiune aparatul, iar după un timp, la semnalul mașinii, să scoată din ea rufăria curată și gata stoaarsă.

În intervalul dintre punerea ei în funcțiune și semnalul de terminare a spălăturii, această mașină — funcționînd pe baza unui program — încălzește apa la temperatura necesară, o varsă într-o albie, spală rufăria, o stoarce, o limpește, o stoarce din nou, după care anunță sfîrșitul operațiunii.

Opera „Călătorie pe Lună”

Ar fi firesc să presupunem că este vorba de o lucrare cu subiect inspirat din zilele noastre. Ei bine, nu!... Oamenii visează de mult timp o călătorie pe Lună și visul acesta a inspirat numeroase romane, poeme și chiar lucrări dramatice. Dramaturgul italian Carlo Goldoni — de pildă — a scris comedia „Călătorie pe Lună”, al cărei subiect a fost folosit în 1773 de compozitorul Josef Haydn pentru o operă. Pe atunci marele compozitor austriac era în serviciul grofului maghiar Eszterházy, ceea ce a făcut ca opera să fie prezentată pentru prima dată cu ocazia zilei de naștere a acestuia.

„Călătorie pe Lună” a fost însă dată curînd uitării. Abia relativ de curînd a fost descoperită întîmplător în arhiva familiei Eszterházy, a cărei proprietate, probabil, a fost. Opera lui Haydn este o lucrare veselă, melodioasă. Ea a fost prezentată în toamna anului trecut, în cadrul festivalului francez de la Aix-en-Provence, bucurîndu-se de mult succes.

Prima centrală telefonică electronică

Centralele telefonice automate ale zilelor noastre sînt încă — în general — destul de voluminoase, necesită săli speciale pentru instalațiile automate, generatoare, acumulatori. Instalarea unei asemenea centrale implică timp mult și fonduri mari.

Într-unul din laboratoarele Institutului de cercetări științifice pentru legături telefonice urbane și rurale din Leningrad se poate vedea însă, în stare de funcționare, macheta unei centrale telefonice de un tip cu totul nou — o centrală electronică ce poate încăpea în întregime într-un safe de dimensiuni mai mari.

Centralele telefonice de acest tip vor putea nu numai funcționa mult timp, deservind mii de abonați, fără a avea nevoie de reparații, dar vor fi și mult mai mici și se vor putea lipsi de personal, orice defecțiuni fiind semnalate automat biroului central al dispecerilor.

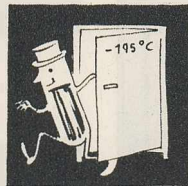
Prima centrală telefonică electronică va intra în funcțiune în cîntea celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

O lampă veche de 17.000 de ani

În grottele preistorice din Lascaux, în sud-vestul Franței, deasupra unei picturi reprezentînd un bizon rănit, purtat în spinare de un om, s-a descoperit o lampă din gresie transdăfirie conținînd cărbune.

Analizarea acestui cărbune, cu ajutorul izotopilor radioactivi, a dus la concluzia că vechimea lămpii descoperite este de nu mai puțin de 17 milenii.

Conservarea singelui prin congelare

Utilizarea pe scară foarte largă a transfuziilor a dus la necesitatea organizării — în toate țările — a unor servicii specializate în recoltarea, conservarea și deservirea cu sînge a unităților spitalicești.

Metodele folosite actualmente pentru conservarea singelui se bazează pe de o parte pe principiul utilizării unor substanțe ce împiedică coagularea singelui și, pe de alta, pe cel al păstrării sale ulterioare la o temperatură de 4°C. Dar, în aceste condiții, singele nu poate fi conservat mai mult de 21 de zile. Cercetări urmărind ameliorarea condițiilor și a perioadei de conservare a singelui au dus în ultimul timp la realizarea unei noi metode ce promite să fie mult mai avantajoasă. În esență, noua metodă se bazează pe principiul congelării rapide a singelui la temperatura de — 195°C, cu ajutorul azotului lichid. În felul acesta, un flacon conținînd 1/2 l sînge este perfect congelat în aproximativ 30 de secunde, în timp ce obținerea aceluiasi rezultat cu metodele clasice necesită aproape o oră (55 de minute).

Faptul că prin congelarea rapidă sîngele conservat își păstrează calitățile timp de luni de zile va permite îmbunătățirea substanțială a întregului sistem de conservare și utilizare a singelui.

Dezlegarea jocului „DIN LUNA AUGUST”, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Minerii — Greva. 2) Arene — Trecut. 3) Ra — Garcia — Ia. 4) Inie — E — V — Car. 5) N — Alungită — E. 6) As — Scînteia. 7) Av — A — Oameni. 8) Imas — Sm — Efan. 9) Competiție — N. 10) Val — Aci — Leo. 11) Balaur — Ra — Oi. 12) Dreiser — Cînt.

în jurul globului

DE ICI, DE COLO...

● **ELEVUL TURC TAIEB SUKULAF**, în vîrstă de 7 ani și jumătate, are o memorie fenomenală. El cunoaște pe de rost 20.000 de versuri și e capabil — după numai două lecturi — să redea, aproape cuvînt cu cuvînt, conținutul unei cărți de 100 de pagini.

● **4.350 KG.** Aceasta este greutatea unui dinte de mamut descoperit de curînd în Siberia.

● **ÎN FRANȚA** 34.000 de persoane practică științele oculte. Numai la Paris se dau zilnic 50.000 de consultații pentru precizarea viitorului, aducînd un câștig de 150 milioane franci vechi.

● **„SECRETUL” COBAILOR.** Cobaii, care servesc atît de bine scopurilor de cercetări fiziologice și medicale, „refuză” să slujească cancerologilor. Într-adevăr, experiențele făcute cu substanțe cancerigene sintetice asupra cobailor nu au dat nici un rezultat. Motivul acestui „refuz” rămîne deocamdată un secret pentru oamenii de știință.

DREPT LA ȚINTĂ. Tirul cu arcul este un sport mult îndrăgit în R.S. Cehoslovacă, fiind practicat mai ales de către școlari. Fotografia reprezintă un grup de eleve de la Școala medie nr. 9 din Praga, primind indicații în ce privește precizia tragerii la țintă din partea cunoscutei maestre Svatava Sediva, fostă membră a echipei naționale de tir cu arcul a Cehoslovaciei.

LERMONTOV, PICTORUL. Se știe că marele poet rus M.I. Lermontov — de la a cărui moarte s-au împlinit recent 120 de ani — era și un foarte talentat pictor. Una dintre pinzele sale (în fotografie) înfățișează chipul unui nobil spaniol purtînd la gt Ordinul „Linei de aur”. E vorba de portretul ducele de Lerma, care a fost nevoit să părăsească Spania acum cîteva secole. Se crede că ducele de Lerma ar fi un strămoș al familiei Lermontov.

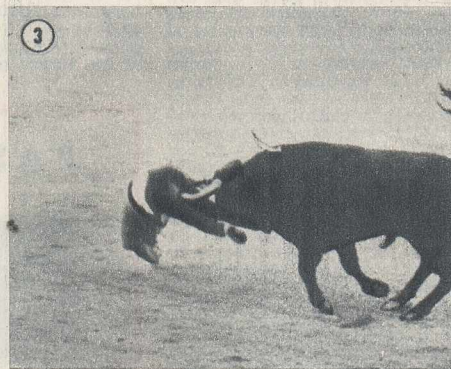

TRENUL PIONIERILOR din parcul berlinez „Ernst Thälmann” a împlinit recent cinci ani de existență. Cîteva date despre activitatea acestui mijloc de transport: 300 dintre cei mai silitorii pionieri formează „personalul” permanent care deservește trenul și stațiile respective; 80.000-100.000 pionieri-călători folosesc anual trenulețul; lungimea totală a căii ferate este de 7 km, iar numărul gărilor este de cinci.

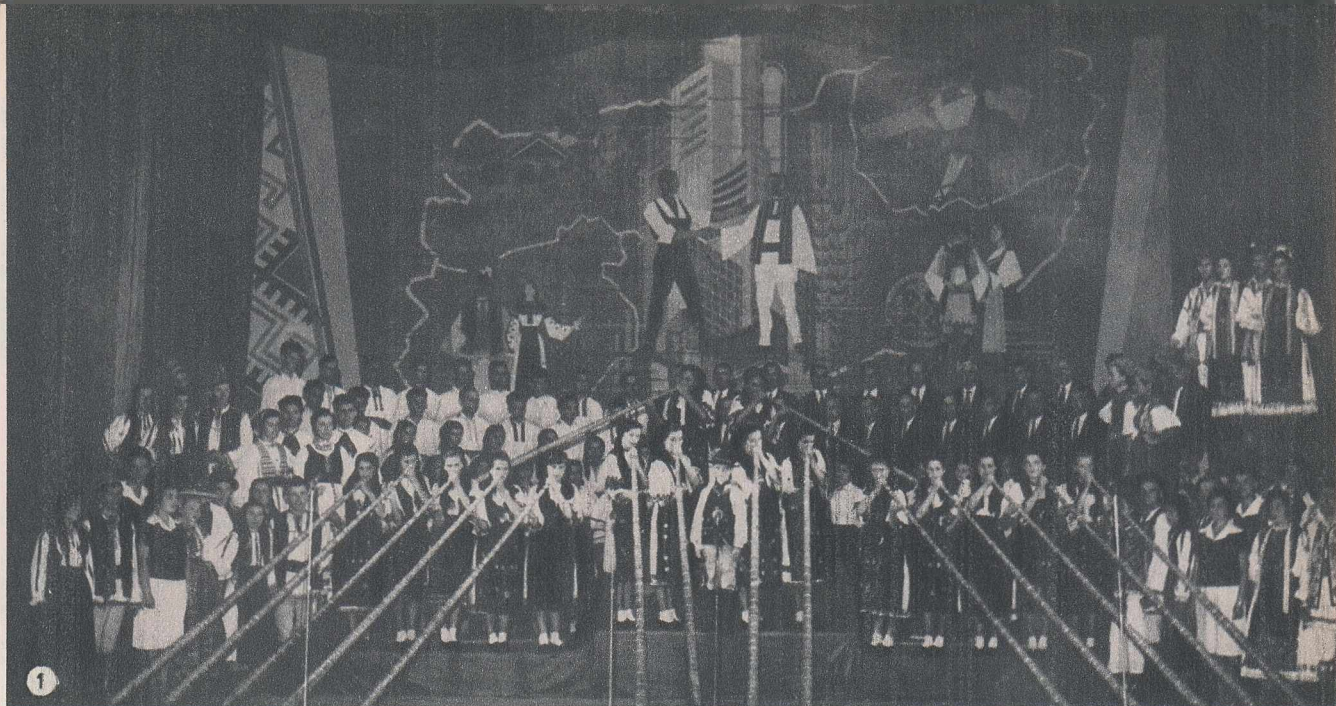
URMELE POMPEIULUI. Recent au fost scoase la iveală noi mărturii ale cumpitei tragedii trăite de anticul oraș Pompei în anul 79, cînd a fost acoperit în întregime de lava Vezuviului. În urma unor săpături au fost găsite opt trupuri omenеști complet calcificate: trei bărbați, două femei și trei copii.

ÎN PATRU IMAGINI... Vă prezentăm în acest scurt film, compus din patru secvențe, pătania unui toreador amator din Madrid, pe nume Pedro Gamaris Garcia, în vîrstă de 23 ani, care cuprins de un inexplicabil curaj s-a aruncat în arenă în timpul unei corride. Epilogul acestui act de adevărată nebunie a fost cel firesc și este înfățișat în ultima imagine: toreadorul-amator, în stare gravă, a trebuit să fie internat de urgență la spital.

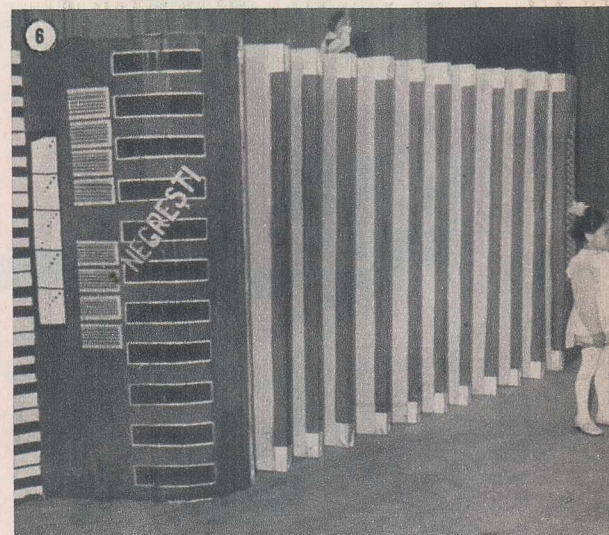
11.000 finaliști

Imagini de la finala
celui de-al VI-lea
Concurs al forma-
țiilor artistice de
amatori de la orașe
și sate

- ① Tulnicăresele căminului cultural din comuna Avram Iancu, raionul Cîmpeni, regiunea Cluj.
- ② Brigada artistică de agitație a uzinei „Vasile Tudose” din Colibași, regiunea Argeș.
- ③ „Schela împlinește zece ani” — și-a intitulat programul brigada artistică de agitație a schelei petrolifere Țicleni, regiunea Oltenia.
- ④ O suită de dansuri secuiești. Prezintă echipa de dansuri a fabricii de mobilă „23 August” din Tg. Mureș, regiunea Mureș Autonomă Maghiară.
- ⑤ Tinerile balerine amatoare de la întreprinderea „Ion Fonaghi” din Timișoara, regiunea Banat, execută „Valsul tinereții” (premiul I, titlul de laureat).
- ⑥ „Cîntă armonică”. O micuță artistă amatoare a prezentat programul ansamblului casei raionale de cultură Negrești, regiunea Iași (premiul I, titlul de laureat).

Fotografiile de S. STEINER

RECTIFICARE

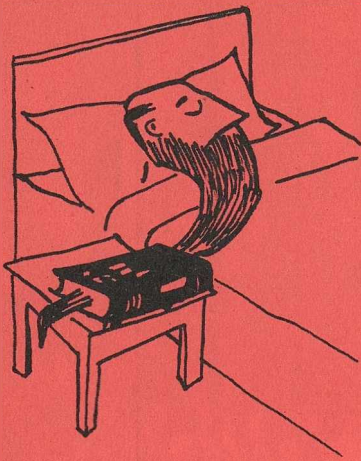
Fotografia publicată în pag. 5 a revistei noastre de ptămîna trecută reprezintă un aspect exterior al îmbinatului de cauciuc Jilava — și nu al fabricii de veloze Popești-Leordeni cum, din eroare, a apărut în informația respectivă.

REDACȚIA: București, Piața Sctntei. Căsuța Poștală 3507 of. 33. Tel. 17.60.10, înt. 1744.

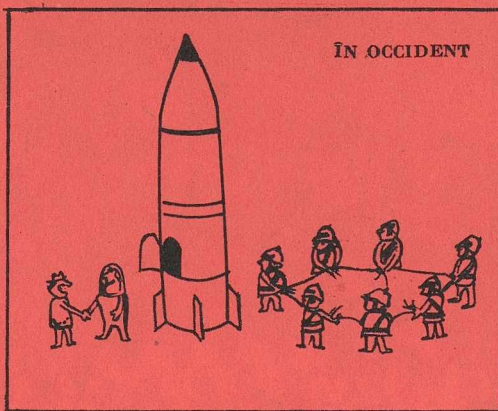
Coperta noastră: LA O ORANJADĂ... Fotografie de A. MIHAILOPOL. Prezentarea grafică: Vlad MUȘĂTESCU.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Sctntei „I. V. Staifn”.

PREȚUL 2 LEI

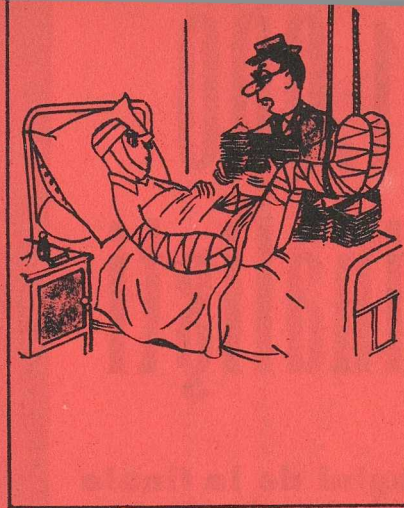
Fără cuvinte
(Din „Swiat” — R.P. Polonă)

ÎN OCCIDENT

Fără cuvinte.

(Din „Bulgaria”)

— Patronul socotește că, atâta timp cât un braț și gura v-au rămas intacte, puteți cel puțin să lipiți timbrele pe scrisori.
(Din „Bunte Illustrierte — Münchner Illustrierte” — R.F. Germană)

— Și altfel, cum o mai duceți?

(Din „Stern” — R.F. Germană)

UMOR

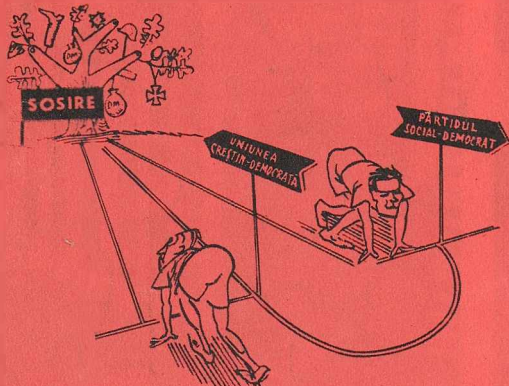

Rasiștii din statul Alabama (S.U.A.) au interzis o carte pentru copii, în care e vorba de o căsătorie între un iepure alb și unul negru.

(Zlarele)

Goană după iepuri, în Alabama.

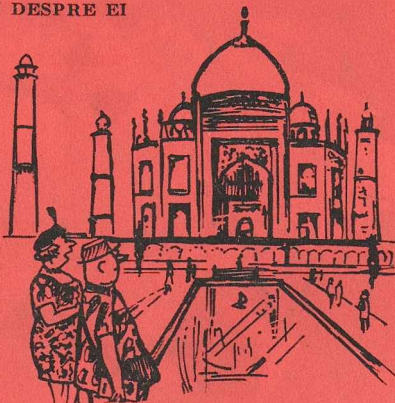
(Din „Krokodil” — U.R.S.S.)

Start în campania electorală din Germania occidentală.

(Din „Neues Deutschland” — R.D. Germană)

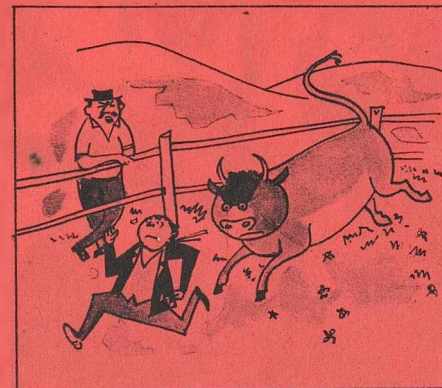
EI DESPRE EI

Turiști americani în fața străvechiului monument indian Tadj Mahal:

—Shoking, Johnny! E de necrezut cum de au reușit ăștia să construiască înainte de a le fi sosit ajutorul american!

(Din „Wall Street Journal” — S.U.A.)

— La vreo doi kilometri e un copac!...

(Din „Paris Match” — Franța)